

BRÁNA

iNform
uvnitř

05 | 2021

brana.cb.cz

HORKÁ TÉMATA #2

ODPOVĚDI KŘESŤANŮ
NA OTÁZKY DNEŠNÍ DOBY

jak se modlit kurz

Přidejte se na osmítýdenní cestu modlitbou Páně,
která pomůže vám i vašemu společenství růst
a prohloubit váš modlitební život.

Proč se modlit?

Uctívání

Osobní modlitba

Přímluvná modlitba

Nevyslyšené modlitby

Kontemplace

Naslouchání

Duchovní boj

jaksemodlit.cz

 MODLITBY 24-7

Z OBSAHU

- 4 Slovo**
Duch synovství
- 6 Rozhovor**
Jana Vondrová:
Bolavá planeta
- 12 Téma**
Horká témata
- 19 Inspirace**
O vzdělání s Janem Amosem Komenským:
Příští věk závisí na současné výchově
- 20 Reportáž**
Celorepubliková pieta v centru Prahy
- 28 Diskuze**
Strach otvírat citlivá témata

PŘÍŠTĚ

Jak se dnes tvoří vztahy

Bronislav Matulík a kolektiv autorů

TIRÁŽ

BRÁNA, evidenční číslo E 5080
05/2021

Ročník Bratrské rodiny 53, Českobratrské rodiny 78

Vydavatel – Církev bratrská, Soukenická 1193/15,
110 00 Praha 1, IČ 00445215

Vyšlo 2. 5. 2021 – Vychází 10x ročně, cena 46 Kč

Šéfredaktor – Bronislav Matulík – bronislav.matulik@cb.cz

Výkonná redaktorka – Ing. Eva Čejchanová – eva.cejchanova@cb.cz

Redakční rada – Mgr. Kateřina Korábková – Mgr. Radislav Novotný

Mgr. Martin Srb – Bc. et Bc. Pavla Lioliasová – redakce.brana@cb.cz

Editorka a korektorka – Bc. Anna Duchková

Výtvarník – Ondřej Košťák

Grafický styl a sazba – Judita Košťáková ml.

Správce webu a sociálních sítí – Bc. Kamila Beranová

Web – brana.cb.cz

Inzerce – inzerce.brana@cb.cz

Tisk – Grafotechna Plus, s.r.o.

Distribuce pro zrakově postižené v elektronické podobě:
szp@scps.diakonie.czPředplatné – u sborových distributorů nebo na adrese
distribuce.brana@cb.cz, tel.: 273 136 629Pro sponzory časopisu – číslo účtu: 1938904339/0800,
(zpráva pro příjemce: Dar pro časopis BRÁNA)Použité fotografie jsou z archivu časopisu BRÁNA,
není-li uvedeno jinak.

Milí čtenáři,

jsou to tři roky, kdy jsme na stránkách časopisu Brána otevřeli témata, o kterých se mezi křesťany špatně mluví, a nazvali je „horkými tématy“. Číslo s řadou velmi odvážných svědectví vzbudilo velké ohlasy, které nás v redakci utvrdily v přesvědčení, že je potřeba otvírat i témata mnohými křesťany

ocejchovaná štítky „nesahat, nebezpečí exploze“. Čas, který od té doby uplynul, a změny, které se všude kolem nás staly a neustále dějí, upravily škálu nejpálčivějších témat a na špici vyzdvihly nové favority – a je tedy na místě podívat se na horká témata znovu. Znovu je otevřít, pustit do nich světlo evangelia a pokusit se najít z nich cestu ven.

Je možné ctít politiky? Jakou naději ve vši té smrti kolem nás, je Kristus? Je pandemie naplněním knihy Zjevení? Je monogamie přežitkem? Kde a jak čerpat sílu, když už jsme z toho všeho na dně? Jak se vyznat v marastu informací, kde pravda je jehlou v kupce polopravd, blamáží i zcela nestydatých lží? Rozhovorem s Janou Vondrovou o stavu a budoucnosti planety (a všeho, co na ní žije) baterii těch největších otazníků současnosti doplňujeme.

Nejde nám o to rozvířít vášně, vyvolat strach, vyostřit diskuzi ani rozdělit rodiny – naopak, jde nám o to, podívat se na palčivá témata současnosti očima křesťanů a spolu s nimi hledat odpovědi tak, abychom naplnili nejdůležitější z Božích přikázání – aby mezi lidmi rozdílných názorů zůstala láska a do srdcí všech mohl přijít Kristův pokoj. Takový, jaký nikde ve světě – bez ohledu na to, jaká témata právě rozdělují společnost – najít nemůžeme.

Slovo Davida Beni nám pak připomene čas letnic a naše dědictví v Kristu. Reportáž nás zavede na Staroměstské náměstí, které se stalo místem zastavení doby, kde tisíce křížů dostávají jména. Komenského nás tentokrát, jak jinak než s moudrostí sobě vlastní, upozorní na to, že sklizeň budoucnosti závisí na naší současné výchovné setbě. A nakonec, abyste si v klidu mohli vychutnat úplně poslední díl biblického pexesa a očima vědy se podívat pod povrch principu „co je doma, to se sčítá“, vás zveme do kavárny, kde každé fořkafe provází na zdi psaný biblický verš.

Přejeme užitek z četby, načerpání nových sil a hlavně – pokoj Boží, převyšující každé pomýšlení, ať stráží vaše srdce i mysli v Kristu Ježíši.

EVA ČEJCHANOVÁ

Římanům 8,15-17

DUCH SYNOVSTVÍ

text DAVID BEŇA ilustrace BRÁNA

Boží spravedlnost se zjevuje v evangeliu o Ježíši. To je suma Pavlova listu do Říma (Ř 1,16n). Kristus je zprostředkovatel spásy i její ztělesnění, dárce spásy i její dar. Naplnil spravedlnost Božího zákona, sklídil mzdu hříchu a vynesl na světlo nepomíjející život. Je to v Něm! A kdo Ho má, má i to všechno.

Nejprve píše Pavel o soudu (Ř 1-4): Z pohledu Božího zákona nemáme nic na svou obhajobu; vírou ve zprávu o Kristu se nám však dostává ospravedlnění. Pak jde o společenství (Ř 5-7): Zatímco Adamovo lidstvo propadá smrti, lidstvo Kristovo bude žít. Nejsme přítomni jen diváky: ve křtu ve jméno Kristovo také – jako Kristus, s Kristem – umíráme; a s ním, jako on povstáváme; už nyní nás Pán volá k nové poslušnosti a jednou nás vzkřísí k věčnému životu. Ale jak věřit a poslouchat, když jsme rozpolcení mezi dobrým chcením a zlým činěním?

Mocí Ducha svatého, odpovídá Pavel v 8. kapitole. Několikrát tu opakuje, co vyložil už dříve: Jsme-li v Kristu, nemůže nás Zákon odsoudit (8,1-4; 3,20-26) – sice zemřeme kvůli hříchu, s Kristem však vstaneme ve spravedlnosti. (8,10n; 6,3nn) Nic nás nemůže odloučit od Boží lásky, vždyť Bůh nás miluje v Kristu. (8,31nn; 5,1-11) Ke každému z těchto shrnutí ovšem v Ř 8 dořečte, že to všechno při nás dělá Duch svatý! Ospravedlnění pro Krista i společenství s Kristem, víra v něj i křest do něj, nebeská jistota i pozemský boj – to vše se při nás děje přítomností Ducha svatého.

„Nepřijali jste přece Ducha otroctví, abyste opět propadli strachu, nýbrž přijali jste Ducha synovství, v němž voláme: Abba, Otče! Tak Boží Duch dosvědčuje našemu duchu, že jsme Boží děti. A jsme-li děti, tedy i dědicové, dědicové Boží, spoludědicové Kristovi; trpíme-li spolu s ním, budeme spolu s ním účastni Boží slávy.“

Verše citované v úvodu (Ř 8,15-17) jsou dalším z těchto opakování a dořečení evangelia v Ř 8: V Kristu nás Bůh – právě svým Duchem – vysvobozuje z otroctví hříchu a strachu. (6,15nn) Ale zrovna toto výše citované shrnutí a dořečení evangelia přidá ještě i něco nového, co v epištole dosud nezaznělo: V Ježíši, Synu Božím, se mocí Synova Ducha stáváme syny Božími! A už nyní tedy smíme nazývat Boha stejně, jako ho oslovoval Ježíš, a jednou spolu s Ježíšem zdědíme i Boží slávu. (srov. Ga 3,26 – 4,7) Modlitba a sláva, to jsou letniční dary, které chci z 8. kapitoly listu Římanům připomenout.

Kristus nám seslal Ducha a Duch nás spojuje s Kristem. (J 16,7nn; Sk 2,33.38n) Je-li tomu tak, pak nás ovšem s Ježíšem spojuje nejen „krev a tělo“ – je náš lidský bratr. (Žd 2,14), nýbrž Kristus se s námi spojil také ve svém božství – i v nebesích jsme tedy sourozenci toho, jemuž se jednou máme podobat jako vejce vejci. (Ř 8,29; Ko 3,10; 1J 3,1-2)

Jak je to možné? O čem mluvíme? Nezakotávám se? Nelekám se svých slov? Lekám a přiznávám, že jejich dosah neznám. Teologové tu volí opatrnější pojmy a mluví o adopci: Ježíš je Syn s velkým S, od přirozenosti, od věčnosti „zrozený, nestvořený“, „Bůh z Boha, světlo ze světla“. My jsme Božími syny v obrazném, odvozeném smyslu. A přece Bible mluví i o „zrození“ z Boha! Jako by nešlo jen o právní akt, který sice pozmění záznam v matrice, vaší DNA se však nedotkne. Jako bychom v Duchu

patřili do Boží rodiny i jaksi „organičtější“! Pravoslavná teologie tu neumlká a mluví o „zbožštění“ – Bůh nás nejen omilostňuje, ospravedlňuje a osvobozuje, ale v tom všem nás také – v Kristu, Duchem – proměňuje, ze sebe sama rodí, sobě samému připodobňuje, své přirozenosti uzpůsobuje...

Člověk tu, pravda, snadno zabloudí. A namýšlí si – jako Adam s Evou – poznání dobrého a zlého, znalost „božských principů“, majetnictví pravdy, právo na moc. Apoštol ale rozlišuje: vykoupení těla a vzkříšení z mrtvých, osvobození z marnosti zániku a zjevení Božích dětí, sláva a připodobnění Synu – to vše teprve přijde! (Ř 8,18nn) Sice je nám to už Duchem garantováno, avšak máme to zatím jen v podobě Božích slov a zaslíbení (kterým můžeme leda věřit), v podobě naděje (kterou lidé bez víry nechápou), v podobě důvěry v Boha jako Otce, v podobě modlitby. Jako když v ruce držíme jen dárkový šek, jen papírek s telefonním číslem, jen telefon...

A to není málo! „Vzhůru srdce,“ vyzývá kněz obec shromážděnou ke mši. A obec odpovídá: „Máme je u Pána.“ Srdcem, vírou a nadějí, modlitbou jsme už u Pána. A zrovna modlitbou! Jak Pavel píše (8,15n): Když jako Syn voláme „Otče“, Duch nám dosvědčuje, že v nebi máme milujícího Otce – že jsme milované Boží děti. V modlitbě jsme Ježíšovi sourozenci, v modlitbě jsou naše srdce u Otce! A smíme ho jako děti prosit a jako děti mu děkovat. A snad i zahlédnout, co že nám uchystal...

Srdce máme v modlitbě u Otce. A nohy?! Nestojí ty pořád ještě na zemi? Nešpiníme si je všelijak? Neklopýtáme? Netlačí nás bota? Nepopadáme dech? Nebloudíme zrovna o letošních letnicích ve stínech? A ptám se i svého srdce: Pobýváš ty skutečně nahoře u Otce? Vidíš jeho otcovskou tvář? Rozumíš jeho cestám? Nezakoktáváš se snad už v první větě, ba už v prvním slově modlitby, zrovna v tom nejkrásnějším? Anebo víš snad, oč prosit? A jak prosit? Když je kolem „tolik bolesti a smutku, že to neumím ani vypovědět“?

Když apoštol uvede – v epištole do Říma poprvé, jak jsme viděli – na scénu téma našeho synovství, připojí k němu hned – rovněž poprvé – téma utrpení (Ř 8,17nn): Směřujeme-li s Kristem k synovskému dědictví, pak k němu směřujeme právě po Synově cestě, po cestě kříže. Apoštol se zrovna v této letniční kapitole rozepisuje o sténání tvorstva – o tom, kterak celé stvoření bolavě vyhlíží, kdy se konečně zjeví Boží synové, kdy konečně vstanou z mrtvých, protože to pak i tvorstvo vyjde z otroctví zániku. (8,19–22) A Pavel pokračuje větami o našem vlastním sténání, kterak my – obdarovaní Duchem synovství – to přislíbené synovství také ještě vyhlížíme. (8,23–25) A nakonec píše dokonce o sténání samotného Ducha Božího! (8,26–28)

To když právě modlitba, ten vrcholný projev synovské svobody, ten vrcholný dar

Ducha, člověku vážne v ústech. To když člověčí srdce, místo aby s dětinskou jistotou vzlétlo nahoru k Otci, klesá pod vlastní nevědomostí: „Nevíme, jak a za co se modlit.“ Duch se v nás pak, říká Pavel, ujímá našich neuduživých modliteb. A sám sténá a lká – beze slov, slovy nepostižitelně, protože ví, co my nevíme, a zkoumá, co my neprozkoumáme, srdce Boží. A tak nevědomou a sténavou modlitbu Božích dětí vplétá sténající Duch do niterného Božích hovorů. A tudy – právě naší neuduživou modlitbou, bolestí uprostřed bolavého tvorstva – obrací všecko vstříc Bohu, vstříc slávě, vstříc setkání sourozenců se svým Bratrem, dětí se svým Otcem. (8,28–30)

Nezdálo by se to, ale letnice a stíny se rýmují dobře! Protože právě i stíny vedla Ježíšova synovská cesta, vede jimi i naše synovská. Právě tudy vane Boží Duch.

DAVID BEŇA (1975)

Kazatel David Beňa, šťastný manžel a otec tří dětí, doma v Litomyšli, je tajemníkem odboru RCB pro vzdělávání a učitelem Starého zákona na ETS.

„Je tolik bolesti a smutku, ani to neumím vypovědět,“ napsala mi před časem sestřenice. Psala zprostřed slovenské epidemie doprostřed té české, zprostřed zápasů její rodiny doprostřed zápasů rodiny naší. Už rok žijeme ve stínu covidu. Doléhají na nás chmury ze statistik a z lockdownů, zneklidňuje nás nezvládnuté vládnutí. Mnozí se potýkají s nemocí (nejen s tou jednou), jsou zarmoucení nad odchodem nejbližších. Kudy dál?!

Víme, kde hledat útěchu a posilu, novou radost! Máme své blízké, bratry a sestry. Máme Otce v nebi! Máme modlitbu, Bibli, písničky. Ducha svatého.

Letnice připomínají a vděčně oslavují právě Ducha svatého, jeho dary a ovoce. Vybral jsem proto jeden z letničních textů, osmou kapitolu epištole Římanům: mluví o moci Ducha, o proměněných životech, o naději, od níž nás nic nemůže odloučit – o tom všem, k čemu se každoročně o letnicích rádi vracíme.

Letos nás tíží zmíněný „neletniční“ stín. Stín nemoci a smrti, obav a bolesti, stín nenaplněných očekávání... a nevyslyšených modliteb. Zrovna vybrané slovo (zejména Ř 8,15–30) může do těchto stínů vnést Boží světlo: Že totiž přítomnost Ducha svatého zakoušíme nejen v plnosti sil a „v plné polní“; nýbrž že je při nás i v bolestech a slabosti, v nejistotě. Ba že právě zde, ne-li tudy – jak zvláštní, a přece pravdivé – nás Duch spojuje s Kristem.

BOLAVÁ PLANETA

ptala se EVA ČEJCHANOVÁ foto BEN SKÁLA a ARCHIV JANY VONDROVÉ

Klima a budoucnost naší planety se v posledních letech staly jedním z horkých témat mezi lidmi po celé Zemi. Co na to mladí lidé, o jejichž budoucnost jde? Dá se s tím něco dělat? Co na to Bůh? O tom, jak se nestat alkoholikem a najít plnost ve skromnosti vypráví enviromentalistka a křesťanka Jana Vondrová.

Vystudovala jste enviromentální studia a pracujete v Hnutí Duha. Jak jste se do oblasti profesionální ekologie dostala?

Ta cesta byla pro mě zcela přirozená – asi o sobě bych nikdy neřekla, že jsem se „dostala“ k životnímu prostředí. Na začátku mě ovlivnili rodiče, kteří pracovali v Agentuře ochrany přírody a krajiny. Jsem městské dítě, ale měli jsme chalupu ve východních Čechách a hrabat se v hlíně, běhat po lese nebo vařit marmeládu pro mě bylo úplně přirozené. Rodiče mi dali návyky, které v životě mohou posouvat někam dál – třeba mě naučili třídit odpad a já teď chodím nakupovat do bezobalových obchodů, abych odpad vůbec nevytvářela. Ale moje láska k přírodě a přemýšlení o tom, co nám dává nebo jak ji ovlivňuje člověk, to je zásluha skautského oddílu, ve kterém jsem vyrostla.

Vypadá to, že jste s volbou vysoké školy neměla problém...

Přemýšlím, proč jsem se rozhodla studovat enviromentální studia... Bavilo mě psát slohy, sledovat, co se děje, a mluvit o tom, takže jasnou volbou byla žurnalistika. Ale tento obor se na Masarykově univerzitě, kam jsem se hlásila, mohl studovat jen zároveň s jiným oborem – a v možnostech byla enviromentalistika. Zaujalo mě to, nevěděla jsem, že se něco takového dá studovat. Zpětně vnímám, že by vzdělání z té školy

měl mít každý člověk – dozvědět se o mediální manipulaci nebo o vztahu člověka a životního prostředí až na vysoké škole je docela škoda.

Jaká byla vaše cesta k Bohu?

Stejná jako k životnímu prostředí – přirozená. Můj dědeček v padesátých letech založil Středisko biblických kurzů na Blažkově. Fungovalo přes celý komunistický režim a funguje tam dodnes, většina lidí v Českobratrské církvi to místo zná. Dědeček tam vedl kurzy, jezdili tam faráři a měli z toho spoustu nepříjemností. Můj tatínek nedávno vydal Blažkovský deník – je to asi čtyřsetstránková vzpomínková kniha lidí, kteří tam jezdili nebo pořád jezdí. Při čtení mi i slza ukápla. Ale k otázce – v rodině, která je takto založená, se Bohu nevyhnete, je její součástí. Kolem dvacítky jsem měla krizi víry, že to není „in“ a že se k tomu nechci hlásit. Hodně jsem dbala na to, co si o mě myslí ostatní. Dneska už to vnímám jako svoji součást, ale i osobní záležitost – už bez ohledu na lidi kolem.

Vyrůstala jste v prostředí křesťanském i blízko přírodě. Jste víc křesťan, nebo ekolog?

Z úcty k ekologům bych se tak sama nenazývala, jsem člověk vzdělaný enviromentalistikou. Ekologie se zabývá přírodou a vztahy v přírodě, mezi druhy a prostředím, mezi druhy navzájem. Enviromentalistika využívá poznatků ekologie a spousty jiných vědních disciplín a zkoumá je v kontextu působení člověka. Ten prvek lidského zásahu do přírody je tam zásadní.

Křesťanství i enviromentalistika v mém životě mají nezastupitelnou roli, ale věci, které jsou pro mě důležité, je víc.

Ekologové dnešní doby bijí na poplach.

Jaké jsou podle vás největší problémy naší planety?

Na naší planetu a na její problémy se dívám komplexněji. Kromě znečištění půdy, vody, ovzduší, klimatických změn, likvidace lesů a pralesť, vyčerpání přírodních zdrojů potřebuji vidět ještě to „B“ – a to je hlad, bída lidí, válečné konflikty. Protože člověk, kterému je zima nebo má hlad, nepřemýšlí o tom, jestli spalováním

uhlí zvyšuje riziko oteplování planety. V tu chvíli to pro něj není prioritou. Proto je pro mě důležité, v jaké situaci se lidé nacházejí a jestli jsou vůbec schopni domýšlet důsledky svých činů.

Jako faktory ovlivňující problémy planety jmenujete hlad, bídu a války. Byla první polovina minulého století, kdy svět prožil dvě světové války, pro životní prostředí horší, než je situace dnes?

Z ekologického hlediska je na tom planeta hůř teď. V minulém století lidé sice řešili války, ale dnešní blahobyt mnohem většího množství lidí zatěžuje planetu víc. Rodiny mají několik aut, létání je běžný způsob dopravy... To jsou věci, které dřív nebyvaly.

Jak se aktivita lidí a jejich způsob života podepisuje na vymírání druhů?

K vymírání druhů dochází, když se natolik změní prostředí, ve kterém existují, že v něm nemohou přežít. V historii to podle úsudku vědců vždycky byly externí faktory – výbuch sopky, dopad asteroidu... Současná krize a vymírání druhů má příčinu v lidské činnosti – znečišťování moře dopravou nebo odpadky, spalováním uhlí dochází k oteplování planety atd. Příčinou změny prostředí pro živočišné druhy je lidský zásah.

Mezi prvními výraznými ekologickými problémy Země porevoluční doby byl vznik ozónové díry a kácení deštných pralesů. Jaké jsou důsledky těchto jevů dnes?

Revoluce byla u nás momentem, kdy lidé začali hodně mluvit o ekologických problémech. Ale ony tu byly už předtím, jen se jim režim nevěnoval. Do té doby zde existovaly ekologické organizace v jakési šedé zóně – Hnutí Brontosaurus, →

**Bc. JANA VONDROVÁ
(1989)**

Členka ČCE a její bývalá tisková mluvčí. Vystudovala environmentální studia a žurnalistiku, dokončuje Studia občanské společnosti na UK. Pracuje v Hnutí Duha, baví ji žonglování.

Český svaz ochránců přírody, v revoluční době vzniklo Hnutí Duha, začalo působit Greenpeace...

Moc se neví, že ekologické problémy byly jednou z příčin pádu režimu. Třeba v uhelných regionech severních Čech nebylo vidět na krok a lidé se dusili štiplavým kouřem. Problém byl viditelný a lidé chtěli nějaké řešení. Dobře to ukazuje ve svém dokumentu Ekostory Ivo Bystřičan – v pětačtyřicetiminutovém filmu ukazuje před- a porevoluční dobu, kdy tady vzniklo ministerstvo životního prostředí, v jehož čele stály takové ekologické kapacity jako Bedřich Moldan nebo Josef Vavroušek, a přijímaly se zákony na ochranu životního prostředí.

Byl to velmi dobrý start. Ale tím to skončilo. Lidé v uhelných regionech začali vidět na cestu a potřebovali řešit jiné palčivé problémy – objevila se nezaměstnanost a korupce, problémy, se kterými se předtím také nepotkávali. A jsme zase u těch sociálních faktorů, které, když jsou hodně silné, mají u jedince oproti životnímu prostředí prioritou. Sociolog Jan Keller to dobře popisuje v knížce Až na dno blahobytu.

Je ta laxnost, která se objevila, patrná i dnes?

Ono se celou dobu něco dělo, jen se téma ochrany životního prostředí bohužel málokdy řeší na vládní úrovni. Nejsou už takovou samozřejmostí jako na začátku devadesátých let. Zaujalo mě, že posledních třicet let se témata snažily nést hlavně ty organizace, které jsem už zmínila. Až v posledních pár letech začaly vznikat nové, jako Limity jsme my, Extinction Rebellion nebo Fridays For Future. Zapojují se do nich hlavně mladí lidé, i středoškoláci inspirovaní Gretou Thurnbergovou.

Tato švédská klimatická aktivistka začala v pátky místo školy sedávat před švédským parlamentem. Jen tam seděla a chtěla tím upozornit, že její vrstevníci nemají žádnou budoucnost, že odborníci předkládají dostatek informací o změně klimatu a dávají k tomu rady a doporučení – ale vlády země to nerespektují. To, že tyto organizace vznikají, si vykládám tak, že tohle

téma není záležitostí nostalgie, ale naopak něčím, co lidi opět víc pálí. A spojuje je, protože vznik těch nových organizací klimatickou scénu netřífí. Naopak v mnohém spolupracují. V čem se ale vzájemně liší, je míra radikality, kterou se prezentují.

Vnímáte jako problém tání ledovců? Porovnávací fotografie z doby před třiceti lety a dnes v laikoví vyvolávají pocit bezmoci. Mohou ledovce znovu narůst?

Myslím, že nemohou, ale lze zpomalit tání. Problém tání ledovců je, že bílá barva odráží sluneční paprsky. Jestliže ta bílá plocha mizí, tmavá je pohlcuje a země se otepluje. A tím, jak bílou plochu nahrazuje tmavá, se oteplování zrychluje. Druhá hrozba je stoupání hladiny moří, takže za padesát, sto let můžeme mít úplně jinou mapu světa, než máme teď.

EKOLOGICKÉ PROBLÉMY BYLY JEDNOU Z PŘÍČIN PÁDU REŽIMU.

Vědci říkají, že je pozdě.

Opravdu je pozdě to zastavit?

Na studiích nám jeden učitel řekl, že environmentalista je nejdřív optimista, který má pocit, že dokáže změnit svět, protože má nadšení. Pak zjistí, že to tak snadné není, že pluralita názorů ve společnosti je obrovská a lobby některých společností je dost krutá, tak se z něj stane pesimista. A pak už je jen krůček k tomu, aby se stal netečným a vyhořelým alkoholikem. Říkal, že tohle nás čeká. (úsměv)

Vy jste ve které fázi?

Na škole jsem opravdu měla pocit, že změním svět. Prošla jsem si první i druhou fází. Alkoholik se ze mě nestal, protože se mám docela ráda na to, abych se trápila

alkoholem. Kdybychom si přiznali, že už je pozdě, tak by z nás ti alkoholici asi byli.

Takže je pozdě, ale nesmíme si to přiznat?

Líbí se mi, že mě od té otázky nenecháte uhnout. Každý špatný scénář vývoje může být různě špatný v závislosti na tom, kdy a co se udělá. Když vidíme scénáře oteplování planety, ještě pořád jsme ve fázi, kdy můžeme do roku 2050 udržet oteplení pod 1,5 °C. To je potřeba, aby se na téhle planetě dalo žít. Ale čím později to začneme řešit, tím víc to nakládáme na lidi, kteří tady budou po nás. Spoléháme na technologie, které v tuhle chvíli ještě nejsou vyvinuté.

Při zrychlování oteplování, jak jste ho popsala, se ale snaha politiků musí pro udržení stejného výsledku zvyšovat...

Je to tak. Víme, že do roku 2050 není reálné oteplení menší. I když se budou stavět pasivní domy, přecházet na obnovitelné zdroje energie... Navíc to jsou věci, které vyžadují čas. Extinction Rebellion prosazují vypnout elektřinu, v zimě nosit tři svetry a žít v bytě při pěti stupních, protože to je jediná cesta, jak zabránit oteplování planety. Je to pravda, ale není to něco, co by byla schopna udělat většina populace.

Populace je další téma. Země je přelidněná – před čtyřiceti lety měla planeta zhruba polovinu obyvatel co teď. Jak velký je to problém?

Je pravda, že na Zemi žije nejvíc lidí v historii, ale myslím si, že to číslo se brzy zastaví a začne klesat. Zase existuje několik různých scénářů vývoje populace, ale s dlouhodobým růstem žádný z nich nepočítá. I Česká republika má jen mírný přírůstek, a to kvůli přílivu přistěhovalců. V bohatých zemích ženy dobrovolně z různých důvodů nechťejí mít děti – i třeba proto, že nechťejí, aby vyrostly v tak zhutovaném světě. Nebo odkládají založení rodiny a nemají tolik dětí a v tomto trendu je Afrika i Asie pomalu dohání.

Před dvěma lety se na veřejnost dostal termín „enviromentální žal“ – hluboký

NA BRIGÁDĚ

Nejen na vlastní balkon, ale i do českých vesnic v Chorvatsku se Jana Vondrová vydala s Hnutím Bronosaurus pomáhat na pole a zahrady.

smutek z toho, že planeta umírá.

Prožíváte ho taky?

Před dvěma lety jsem narazila na psycholožku, která se zabývá enviromentálním žalem a spousta lidí k ní s těmito problémy chodí. Ale o sobě bych neřekla, že tím trpím. Trpím střízlivým smutkem nad neochotou lidí něco změnit. Ale zároveň si uvědomuji, že změna je v každém z nás. V současné době žijí na sídlišti v Praze, a i když se to tak jevit nemusí, lidé jsou zde pokrokoví – vznikají tu komunitní zahrady, bezobalové obchody, zastupitelstva řeší klimatické problémy a závazky. Ta skupina lidí, kteří žijí kolem mě, je docela uvědomělá, takže mě bezprostředně

netrápí pocit zmaru. To ale neznamená, že mě netrápí, kam se jako lidstvo řítíme.

Říkáte, že je potřeba něco dělat. Co tedy děláte?

Začala jsem se soustředit na věci, které jsou hmatatelnější nebo lépe představitelné. Neřeším celosvětový mír, protože to je nad moje síly, ale pracuji v české ekologické advokační neziskovce. Advokační znamená, že se soustředí na legislativní procesy a mění zákony. Je to česká neziskovka, takže se zaměřujeme na naše území. Nechceme jen sázet stromy, i když je to velmi důležitá činnost, ale cílíme na legislativní změnu, která povede k tomu, aby ty stromy vůbec měly šanci vyrůst – třeba aby nebylo možné sázet smrkovou monokulturu na holinu, protože stromy, které se tam vysadí, prostě nepřežijí. A pak řešíme odklon od uhlí, šetrné hospodaření na zemědělských půdách... To jsou všechno hmatatelné věci, jejichž výsledek můžeme vidět. Navíc se nám ty změny docela daří, i když nám hází spoustu klacků pod nohy.

Které zákony se vám za ty čtyři roky, co pracujete v oboru, podařilo změnit?

Třeba na podzim 2019 jsme dostali do lesního zákona zásadní pozměňovací návrhy. Rok a půl jsme mobilizovali veřejnost, k výzvě se podpisem přidalo přes sedmdesát tisíc lidí. Z jedenácti pozměňovacích návrhů, které jsme k tomu měli, jich většina prošla. To byl velký úspěch, protože na začátku to moc nadějně nevypadalo. Hnutí Duha také vešlo do povědomí lidí úspěšnou aktivitou v Národním parku Šumava, kde se snažilo zabránit developerům v jeho ničení.

Mluvila jste o zastupitelstvech v Praze a o vašich aktivitách v legislativě.

Nelze přístup, jaký vidíte v Praze, prosadit plošně?

Nechci Prahu dávat za bezpodmínečný příklad, nefunguje zde zase řada jiných věcí. Jako příklad, že dobré změny lze dělat i na lokální úrovni, dáváme třeba obec Kněžice. Na východní Moravě je zase obec Hostětín, kde má středisko brněnský ekologický institut Veronica. Obec má například vlastní kořenovou čističku odpadních vod – to je něco, co může fungovat jen v malé obci. Takže alternativy jsou pro různá místa různá.

Pandemie zastavila svět – a obloha se vyčistila. Prožili jsme zase po dlouhé době léto bez tropů a zimu se sněhem, jak si je pamětníci nesou ve vzpomínkách z dětství. Je to souhra okolností, nebo tam vidíte souvislost?

Nemyslím si, že to spolu souvisí. Léta 2018 a 2019 byla podle nedávného výzkumu v Česku nejteplejší od roku 1961. Když je jeden rok pořádná zima, neznamená to, že se planeta neotepluje. Spíš bychom neměli opomíjet, že mezi létem a zimou se v tomhle světovém pásmu vytrácí jaro a podzim. Objevují se extrémní záplavy a velké sucho v místech, kde dřív nebyvaly. Na hodnocení, do jaké míry ovlivňuje celosvětové klima poslední rok, je brzy. Byl to zásah do našich zvyků, ale když vezmeme jeden konkrétní případ – oceány jsou třeba méně znečišťovány →

NA KOLE

Kolo je pro Janu Vondrovou po žonglování druhou vášní. Ve městě sice jezdí na koloběžce, ale na delší cesty na kole se vždy těší. Projela na něm třeba Litvu.

plastovými lahvemi, ale o to více rouškami. Spíš je pandemie příležitostí vydat se jinou, ohleduplnější cestou.

Můžete vy – lidé s vlivem na zákony angažovaní v životním prostředí – tuto příležitost nějak využít?

Hnutí Duha dělá jednou za pět let nový strategický plán, tvoříme ho nyní a je založen na nerůstové ekonomice. To, jestli jsou lidé na Zemi spokojeni a šťastní, se v současnosti poměřuje růstem HDP. To by ovšem znamenalo, že jako společnost musíme růst donekonečna. Ale to nejde, planeta je konečná. A ukazuje se, že to, jestli je země bohatá, nekoreluje s tím, jestli v ní žijí šťastní lidé. Spíš naopak – lidé v bohatých zemích řeší víc psychologických problémů. Takže my v Hnutí Duha bereme pandemii jako cestu, na níž hledáme, jak můžeme pracovat s nerůstovou rétorikou. Jak ukazovat, že jsou i jiné cesty ke spokojenosti než potřeba vyrobit toho co nejvíc. A vím, že takto neuvažujeme sami.

Pro zastavení problémů planety počítáte s tím, že každý bude dělat na své vlastní úrovni, co může. Kdyby tento ideál nastal, co by to bylo? Co bychom mohli a měli dělat?

Každý by se mohl upřímně a bez příkras podívat na svůj život a najít, co může a je ochoten změnit. Nejen třídít, ale nevytvářet odpad, využívat solární panely na střechách, splachovat užitkovou vodou, pěstovat ovoce a zeleninu doma, kdo může, kompostovat biologický odpad – i když člověk nemá zahrádku. Já třeba mám v bytě vermikomposter a přijde mi to jako fajn varianta. A taky jsem letos dostala semínka cuket, což nevím, jak budu v paneláku pěstovat, ale je to výzva. (úsměv)

Nebo se rozhlédnout po okolí – dobrá iniciativa je třeba Uklidíme Česko. Je to sice likvidace důsledků, ne příčin, ale taky je to důležité. Protože když mají lidé kolem sebe hezky, chtějí si to většinou udržet.

PANDEMIE JE PŘÍLEŽITOST VYDAT SE JINOU CESTOU.

Kdy si nejvíc uvědomujete, že příroda je neskutečný Boží dar?

Když na jaře bosa stojím na nějaké louce, hřeje mě probouzející se sluníčko, studí mě rosa na chodidlech, ve vlasech si hraje vítr, slyším potůček, cítím vůni rozkvetlých kytek. To jsou ty okamžiky. Uvědomit si, že Bůh dal lidem Zemi do opatrování, může znít jako klišé, ale pro mě je v tom spousta pravdy.

Zažila jste v přírodě nějaký jiný nezapomenutelný Boží dotyk?

Na vysoké škole jsme jezdili s kamarády na hory – do Bulharska, do Rumunska. Když

je člověk v horách sám několik dní – tak si uvědomuje, že když začne pršet, je obtížné se někam schovat. Že když tam nebude studánka nebo řeka, nebude mít vodu, a když bude foukat vítr, tak mu odletí stan. To jsou okamžiky, kdy si hodně uvědomuji sounáležitost člověka s přírodou, a je to příroda, kdo udává režim. Jsou to okamžiky, kdy se vnitřně cítím svobodná, kdy je i duše svobodnější. A to je, myslím si, ten Boží dotek.

Bůh dal lidem zemi – a to, co stvořil, bylo „velmi dobré“ – aby ji obdělávali a střežili. Není načase činit pokání a razantně změnit postoje?

Je to dvousečné. Když tohle budu říkat vám nebo sobě, tak neřeknu nic nového, ale lidé, kteří by opravdu měli a mohli něco zásadního změnit, se tomu vysmějí. Ano, měli bychom se o Zemi starat a vážit si jí, ale nejde to lidem nasypat do hlavy, každý si k tomu musí dojít sám.

Co to pro vás jako pro křesťana znamená, starat se o Zemi?

Být všímavá k tomu, co se děje kolem – k bezpráví nejen vůči přírodě, ale i vůči lidem. Ochota hledat řešení a jít za ním, i když to může znamenat nějaký nekomfort. To je hodně důležité – bez všímavosti nemůže člověk spravovat ten kousek světa, který je kolem něj.

Existují ekologické skupiny v rámci křesťanství?

V ČCE existuje ekologický odbor, nějakou dobu jsem byla jeho členkou, který vymýšlí a nabízí sborům aktivity – třeba, „do kostela na kole“, to je alternativa k jiné akci „do práce na kole“. Nebo před Velikonocemi „autopůst“. Období půstu dneska už není jen o jídle, ale spíš o tom, co lidi zasáhne a sami se to vědomě rozhodnou omezit. A nepoužívat auto 40 dní před Velikonocemi může být pro mnoho lidí alternativou půstu.

Dobrovolné uskrovnování je velmi cenné i v tom, že člověk začne víc rozumět sám sobě, a když se nepožene za tím, aby něco měl, možná bude žít spokojenější život. Neříkám, že lidi v bohatých zemích nemohou žít šťastný a naplněný život – mohou, ale je to těžší. Postavili jsme společnost na pokřivených hodnotách – hodně peněz, velký dům, dvě auta. Pokud jsou tohle naše hodnoty, tak nemůžeme být šťastní. Ale mám radost, že kolem sebe vidím dost lidí, kteří už od tohoto cíle upustili. To je fajn.

Mluvíte o mladých lidech, nebo to jde napříč generacemi?

Je důvodem opuštění pokřivených hodnot obava z budoucnosti, nebo je to o moudrosti?

Jsou to hlavně mladí lidé, kdo mají tendenci přehodnocovat. Ale určitě nejen oni. Mladí přemýšlí o budoucnosti – jaká bude. Poválečná generace zažila nedostatek a je logické, že chce mít jistoty a hledá je ve věcech, které kolem sebe hromadí.

Nechybí jim Bůh?

Myslím, že v tom to není. I člověk, který není věřící, může dospět ke stejným hodnotám. Zodpovědnost, ohleduplnost, skromnost jsou hodnoty přirozené nejen pro věřící lidi, ale i pro mnoho nevěřících.

Vnímáte bolest Stvořitele nad tím, jak mu ničíme jeho dílo?

Nevnímám, možná spíš lítost. Bůh nám dal Zemi do opatrování, ale zároveň je to milující otec, který nás nechává, ať si na vlastních chybách vylámeme zuby. Spíš je důležité, abychom se z těch chyb uměli poučit.

A odlehčující otázka na závěr: Mezi vaše koníčky patří žonglování. Jak se to stalo?

Když mi bylo osmnáct, žila jsem v Brně. Chodili jsme si s kamarády povídat a na pikniky do jednoho parku. Jednou tam přišel kamarád se třemi žonglovacími míčky – párkrát si to přehodil, vlastně mu to moc nešlo. Ale bylo to tak efektní, že mě to zaujalo a rozhodla jsem se to naučit. On už se tomu pak nikdy dál nevěnoval, ale mě to chytlo tak, že dnes jezdím na mezinárodní setkání nebo čas od času vedu kurzy. Baví mě to, je to monotónní a zároveň kreativní činnost – člověk musí vypnout mozek a soustředit se jen na to. Hodně si u toho psychicky odpočinu.

Kdo vládne naší přírodě?

Ekologická sekce České křesťanské akademie ve spolupráci s občanskými sdruženími a s městskou částí Praha-Suchdol zvou na **ekumenickou bohoslužbu za krajinu** v sobotu 22. května 2021 od 16 hodin na levém břehu Vltavy, na zahradě nad Sedleckými skalami.

Kázáním poslouží Mgr. Miloš Hejzlar, kazatel sboru Církve bratrské v Benátkách nad Jizerou.

Po bohoslužbě cca od 16:45 následuje **beseda na téma: Kdo vládne naší přírodě?** s hydrobiologem a ekologem RNDr. Davidem Pithartem, CSc. z organizace Beleco, která se věnuje ochraně přírody.

Místo je jako obvykle na zahradě nad Sedleckými skalami (GPS 50°08'22.1"N 14°23'32.4"E) nedaleko žlutě značené cesty ze Suchdola do Roztok. Je dosažitelné ze zastávek MHD v Praze-Suchdole (Kamýčká, Budovec, Suchdol, K Drsnici) nebo po poměrně prudkém výstupu od železniční zastávky Praha-Sedlec, případně od přívozu v Praze-Sedlci.

JIŘÍ NEČAS

Týden dobrovolníků na české A ROCHA

14.–21. 8. 2021

Milí přátelé,

budeme moc rádi, když se s námi spojíte v práci pro přírodu. Areál ekocentra se pomalu rozrůstá, vznikají nové prvky pro život a my potřebujeme pomoci s údržbou remízků, květnatých luk a tůní i s úklidem kůrovcového dřeva a také s usazením nových informačních tabulí. Pro názornou výuku dětí chceme vybudovat pozorovací mola nad tůňky.

Čeká nás ale daleko více aktivit než jen inspirující a naplňující práce v přírodní zahradě. Vydáme se na výlet do nedalekých Orlických hor a navštívíme Ptačí rezervaci ČSO Josefovské louky. Zamyslíme se nad biblickými texty o přírodě a Božím stvoření. Večery věnujeme některé z knih Marka Orko Váchy, povídání a zpěvu (budeme rádi za kytaristu či jiného muzikanta). Podíváme se zblízka na život ptáků, hub a vodních živočichů a budeme žasnout nad neokázalou krásou té Boží zahrádky u nás na Krupárně.

Ubytování: jednoduché ve vlastním spacím pytlí na matraci v budově ekocentra, ve stanu či lesním přístřešku.

Společná strava připravovaná kuchařem.

Příspěvek na stravu 100 Kč/den.

Kapacita je omezena na 30 osob. Naplnění počtu účastníků

– podle českého idiomu „Kdo dřív přijde, ten dřív mele.“

Pro tuto akci hledáme kuchařku/kuchaře.

V případě zájmu pište na:

psvetlik@arocha.cz (775 042 228)

nebo jledecova@arocha.cz (734 404 832)

PAVEL SVĚTLÍK a tým A Rocha

HORKÁ TÉMATA

připravil BRONISLAV MATULÍK foto ELVIS BEKMANIS - UNSPLASH

#2

Nejsilnější emoce posledního roku jsou strach, nejistota a únava. Mnoho lidí se cítí ohroženo nemocí, ztrátou života a sociálních jistot, mají oprávněné obavy z budoucnosti. Všichni si proto nutně kladou existenciální i existenční otázky a snaží se zorientovat v nejistém a měnícím se světě. Co dnes může nabídnout křesťanská víra? Jaké relevantní odpovědi dává na aktuální otázky dneška?

SKEPSE Z POLITIKŮ

Politická reprezentace téměř na všech úrovních po léta ztrácí respekt. Stačí sledovat prezidenty Klause a Zemana – postrádají úctu k oponentům a nezakrytě opovrhují lidmi. O hradní kamarile a mluvčím hlavy státu ani nemluvě. Vláda vedená premiérem s jeho poradci zmateně mění svá rozhodnutí a nezvládá pandemickou krizi. Poslanci v parlamentu předvádějí komediální výstupy často za hranou slušnosti. Příklady politiků ovlivňují chování celé společnosti. Obrátili jsme se proto na zkušeného novináře Daniele Rause, aby nám se skepsí z české politiky pomohl.

V knihách Mojžíšových je zapsán známý případ Sodomy. Abraham se snaží zachránit situaci a smlouvat s Hospodinem. Jeho apel je logický. Kdyby tam bylo padesát spravedlivých, tak je zničíš s celým městem? Hospodin říká, že ne. Abrahamovi ale rychle dojde, že padesát je na Sodomu nedosažitelný počet. Tak ho postupně snižuje, až skončí na deseti. Bůh souhlasí. Bingo.

Dnes můžeme jenom spekulovat, jestli tehdy nemohl vyjednat lepší podmínky. Co kdyby tlačil počet ještě dolů, třeba na dva, tři, nebo dokonce na minimální možnost jednoho spravedlivého? Jde tady totiž o princip, se kterým souvisí otázka, kolik spravedlivých zachrání Sodomu?

Onen princip se dá pozorovat v mnoha oblastech života, zejména v politice. Lidé mají občas sklony uchylovat se k laciné paušalizaci: politici jsou takoví nebo makoví, všichni kradou, politika je špína, a tak dále. Otázka Abrahamova by ale zněla: Kolik spravedlivých máme ve zdejší politice? A kolik je jich zapotřebí?

Snažím se napočítat aspoň těch deset, abych se vzápětí dopravoval k další otázce. Jak si vůbec představit spravedlivého politika? Stačí, aby nekradl, nebral úplatky a neměl doma v šuplíku akcie na doručitele? Jaký je z toho pohledu stav zdejší politiky? Je sklenice aspoň napůl plná?

JAK SE VYROVNAT S MARASMEM V POLITICE, LZE CTÍT POLITIKY, JEJICHŽ PŘÍKLAD DEMORALIZUJE SPOLEČNOST?

Po pádu komunismu jsme zažili období ideálů. Do velké míry je ztělesňovali právě politici, přesněji řečeno lidé, kteří do politiky nastoupili. Bylo třeba se zbavit sovětských okupantů a vykročit směrem na Západ. Chtěli jsme se stát svobodnou společností, vraceli jsme se do Evropy, vyznamenáním pro nás bylo členství v NATO a v Evropské unii. Věřili jsme v obnovu společnosti, včetně té duchovní. Církve měly najednou svobodu i nebývalý společenský kredit. Bylo třeba zaplnit duchovní prázdno, jež po sobě komunismus zanechal.

Jinými slovy, zdálo se, že pravda a láska s přehledem zvítězí nad lží a nenávisť. Prezidentem se stal ostatně autor tohoto hesla, bývalý politický vězeň Václav Havel, který vystoupil v televizi se

slavným novoročním projevem. Z něj se notoricky cituje jeho konstatování „Naše země nevzkvétá...“. Předcházela mu ale jiná, ještě důležitější věta: „Předpokládám, že jste mne nenavrhli do tohoto úřadu proto, abych vám i já lhal.“

Jenomže pak se věci vydaly trochu jiným směrem. Ze slova „pravdoláskař“ se stala bezmála nadávka. Obrovský majetek byl v privatizaci víceméně rozkraden. Ten církevní byl naopak zcela záměrně zablokovan, čímž se z církví staly rukojmí a nemohlo to skončit jinak než hospodským pocitem pospolitého lidu, podle kterého šlo prelátům stejně vždycky jenom o prachy. Víra v čestnou politiku postupně slábla, až z ní nezbylo skoro nic. Zoufalí voliči hledali (a hledají) alternativu v nových politických uskupeních, od kterých naivně očekávali (a očekávají) nápravu věcí veřejných.

Zaznívají hlasy, že po třiceti letech svobody se nacházíme ve stavu nečekaného úpadku, pokud to není rovnou trvalá realita. Když mluvím s lidmi, jejichž názoru si vážím, slyším v různých verzích obavu, že takhle neblahý trend nemůže dobře skončit. Mám tendenci souhlasit. Je to na modlitby. Ale co s tím? Tentokrát už to asi nespraví revoluční zvonění klíčů. Chce to spoustu trpělivosti a nenápadné práce. Chce to lidi s velkou vizí.

Křesťané měli odjakživa jednu úžasnou přednost – i do zdánlivě ztracených situací dokázali vnášet naději. Vždycky věřili v možnost změny. Samotný apoštol Pavel byl obávaným pronásledovatelem církve, než přišlo zjevení, jež od základu změnilo jeho život. Stav tehdejší společnosti Římské říše (o politice nemluvě) si ani v nejmenším neidealizoval. Naděje, která se ho v osudném okamžiku dotkla, byla prostě příliš velká. Nedokázal mlčet. Šel by s ní i do Sodomy.

Zdejší politika není v dobrém stavu. Naděje ale zůstane, dokud budou existovat lidé, kteří do ní půjdou s poctivou vizí změny.

■ DANIEL RAUS →

SMRT VŠUDYPŘÍTOMNÁ

Počítá se každý mrtvý. Za loňský rok v Česku zemřelo téměř o 17 tisíc lidí víc než v roce předešlém, což je patnáctiprocentní nárůst. Podobně vysoký procentní nárůst byl v Čechách jen v roce 1945, kdy končila druhá světová válka. Když píše tyto řádky, blíží se počet zemřelých s covidem ke 30 tisícům. Není proto divu, že se lidé musí vyrovnávat se smrtí více než dřív. A to není snadné ani pro člověka věřícího v Boha. Svědčí o tom lékař Milič Světlík, který slouží umírajícím v hospici. Poskytl nám autentickou zkušenost i křesťanskou odpověď na fenomén smrti.

Současné dění na celém světě činí téma umírání a smrti zvlášť ožehavým. Denně můžeme sledovat vývoj situace v naší zemi i jinde ve světě, a jsme-li upřímní, musíme si přiznat, že nás ze zpráv o počtech nově nemocných a těch, kteří na nemoc zemřeli, mrazí.

Pracuji několik let v mobilním hospici Setkání v Rychnově nad Kněžnou. Náš mezidenominační tým je celou dobu finančně i modlitebně významně podporován sborem CB v Bystrém, takže jsme vlastně jakousi součástí sborové služby. V této službě se zaměřujeme především na doprovázení umírajících v terminálním stadiu onkologických onemocnění. Mohlo by se zdát, že vzhledem k naší každodenní praxi musíme mít svůj postoj k vlastnímu umírání a smrti dávno ujasněný. Ze své zkušenosti musím ale povědět, že tomu tak úplně není. Zároveň však chci s vděčností vyznat, že mě osobně současná doba a onemocnění onou chorobou těchto dnů

jakožto věřícího člověka v mém pohledu na umírání a smrt posunula.

Stalo se to takto. Od jarních měsíců jsme se spolu s manželkou výrazně izolovali od ostatních a trávili jsme léto i podzim na naší chalupě, která leží prakticky mimo civilizaci. Na zimu, po návratu do městského bytu, jsme se dopustili malé chyby – zúčastnili jsme se předvánočního setkání našeho hospicového týmu. Brzy poté několik účastníků schůzky onemocnělo a nemoc postihla i mě a moji manželku. Zpráva o pozitivním PCR testu mě popravdě řečeno zaskočila. Uvědomil jsem si ohrožení života. V mém blízkém okolí zemřelo v té době už několik známých,

LIDÉ SI DNES UVĚDOMUJÍ VÍCE NEŽ DŘÍV, ŽE JSOU SMRTELNÍ. JAKOU NADĚJI NESE VÍRA V KRISTA?

včetně spolužáků. Vystala otázka: Jsem připraven na svou smrt?

Vím, že smrt je nedílnou součástí i mé existence. Z praxe hospicového lékaře mi jsou dobře známy fáze smířování se se stresem souvisejícím s umíráním – ovšem jen u těch druhých. Kolikrát jsem to už viděl a se „svými“ nemocnými prožil. Teď tím možná projdu i já sám. Přiznávám, že přišly obavy – přišel strach z umírání i z vin, které, ač kdysi vyznány, se náhle znovu ozvaly. Rozhodně jsem se necítil dobře. A do této situace mi týž večer přišlo vánoční přání od jedné sestry z Integrity Life. V jeho záhlaví byl verš z Izajáše proroka: „Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky,

nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, plamen tě nepopálí.“ A k tomu komentář: Možná jsme v tomto roce někdy mohli vnímat, že jdeme přes vody nebo ohněm. Připomínalo se mi, že Pán Bůh nestojí někde na břehu a nepovzbuzuje mě „To zvládneš!“, ale říká, že je v té vodě se mnou. A to je úplně postačující. Učí mě, že já na to nemám, ale jeho zdroje stačí. Když jsem s ním, proud mě nestrhne, protože On mě drží. S tímhle ujištěním přišel pokoj i do mého srdce. Okolnosti se mohou změnit, ale On se nemění. A tak buď projdu tím proudem s Ním a vrátím se zpět na zem, ke své rodině a snad ještě i ke společné službě, nebo projdu – zase s Ním – na jeho druhý břeh.

Jsem za tuhle školu závislosti na Bohu opravdu vděčný a stále znovu si ji rád připomínám. Děkuji za přidaný čas života. Nemyslím, že jsem se touto zkušeností stal hrdinou v pohledu na smrt. Pochybují, že bych někdy dospěl do stadia jednoho mně známého kazatele evangelia, který v kázání pověděl, jak se těší, až bude ležet v rakvi a bude se od Pána dívat na tu svoji tělesnou schránku. (Nevím ostatně, jak to dotyčný myslel, když jeho vlastní syn komentoval otcova slova sdělením, že tatínek stále užívá nějaké vitaminy pro své zdraví a chová se, jako by života věčného ani nebylo.) Smrt jistě zůstane tím největším nepřítelem, nicméně pro toho, kdo odevzdal svůj život zde na zemi Kristu, je pouhým mostem, po němž člověk, zanechav zde své tělo, přejde ke svému Stvořiteli.

Toto je i mojí nadějí, kterou toužím nést těm, kteří umírají. Z Božího slova jsem o tom znovu a znovu ujišťován. Také já jsem jist, že ani smrt nás nedokáže odloučit od lásky Boží, která je v Ježíši Kristu, našem Pánu.

■
MILIČ SVĚTLÍK

APOKALYPSA

Pozornost odedávna přitahují lidé, kteří vědí, mají jasně odpovědi a odhalují tajemství. Zvláště v neblahých časech se rychle objevují proroci. Znamý francouzský lékař zvaný Nostradamus žil v 16. století, ale lidé se dodnes v jeho verších snaží identifikovat přítomnost. I Komenský v časech třicetileté války naslouchal vizionářům Drabíkovi a Poniatowské. Dnes mnozí vzhlížejí ke knize Zjevení, hledají v ní odpovědi na pandemickou ránu a naslouchají eschatologickým výkladům například Sergeje Mihála. Jak na apokalyptické cítění doby odpovídá religionista Zdeněk Vojtíšek?

Každá nečekaná událost, která se vymyká z běžného řádu, vyzývá člověka, aby našel její smysl. Život ohrožující a život beroucí události zasahující velké množství lidí si přímo vynucují, aby je každý člověk vložil do pletiva svého porozumění světu a aby je „obalil“ smyslem. Jen toto začlenění událostí, jakými jsou třeba ekologické katastrofy, války nebo pandemie, umožňuje člověku je přijmout, vyrovnat se s nimi, a snad je dokonce i pozitivně zpracovat. Křesťanům dává víra, tradice a svaté Písmo několik možností.

Písmo nám křesťanům poskytuje neomezené možnosti pro pochopení události jako znamení. Takovým pochopením získává křesťan jistotu, že Pán Bůh má tento svět stále pevně v rukou, řídí jej a směřuje ho k cíli. Nečekaná událost – třeba právě pandemie – pak zapadá do logického, předeem naplánovaného sledu dalších kroků Boha dějinami, a ztrácí tak mnoho ze své překvapivosti a nahodilosti. Pán Bůh vystupuje zpoza kulís tohoto světa a dává – alespoň svým věrným – znamení, že je s ním možné, a dokonce nutné stále počítat.

Stejnou roli jako přesvědčení o tom, že nám bylo dáno znamení, má i víra, že život ohrožující událost je vyplněným proroctvím. I v tomto případě se jedná o Boží znamení dané kdysi dávno a rozpoznané právě teď. Vyplývá z něho, že současná událost byla už zdávna plánována a připravena.

Nebezpečím těchto způsobů nalézání smyslu je pokušení umísťovat znamení a vyplněná proroctví do grafikonu jízdy ke druhému Ježíšovu příchodu a ke konci tohoto našeho světa. Například humbuk kolem posledního velkého falešného „znamení na nebi“ 23. září 2017 prokazuje, jak je toto pokušení v církvi silné.

JSOU PANDEMICKÉ UDÁLOSTI NAPLNĚNÍM APOKALYPTICKÝCH PROROCTVÍ Z KNIHY ZJEVENÍ?

Smysl poskytuje i pochopení hrozných událostí (třeba pandemie) jako soudu. Křesťan, který je znepokojen společenským vývojem a který tento vývoj hodnotí jako negativní, snadno nachází příčinu úpadku v běžné většinové morálce, která neodpovídá jeho ani Božím standardům. Křesťanova nahromaděná frustrace pak může nalézt oporu v obraze Boha (známém i z Bible), jehož pohár trpělivosti přetekl a jehož hněv nyní dopadá jako tvrdý rozsudek. Když je možné událost (například rychlé šíření nemoci AIDS)

spojit (alespoň v myšlenkách) s nemravným chováním, může katastrofální situace poskytnout i zvrácený pocit zadostiučinění. Pokud ale například současná pandemie dopadá na mravně stejně jako na nemravné a na zbožné stejně jako na bezbožné, svědčí to takto uvažujícímu křesťanovi o totální zkaženosti, z níž není nikdo vyňat. A ostatně, soud přece začíná od domu Božího.

Nebezpečím tohoto způsobu nalézání smyslu je snaha o použití (a snad i zneužití) Boha jako pouhého nástroje k ospravedlnění dlouhodobé nespokojenosti, hněvu a frustrace, tedy našich emocí, nad nimiž by slunce rozhodně nemělo zapadnout víckrát než jednou.

Podobně jako Bůh soudu, může křesťanovi poskytnout smysl Bůh řádu. Děsivé události pak mohou být pochopeny nejen jako soud nad zlořádem, ale i jako očistný návrat k takovému světu, jenž byl kdysi zamýšlen. Křesťanská podpora prolhaným autoritářům v posledních letech v Rusku nebo ve Spojených státech je ale výstrahou před ztotožňováním svatého řádu s vlastními nesvatými preferencemi a ambicemi. Z myšlenky řádu se tak může stát pokušení spoléhat na mravně pokleslé mesiáše, kteří parazitují na stesku některých lidí (i křesťanů) po starém dobrém světě.

Smysl hromadných tragických událostí může být nalezen i tím, že je v nich spatřena výzva – možnost učinit novou zkušenost, šance na změnu nebo zkouška (v tom smyslu, jak bývá zkoušena třeba pravost zlata). Při tomto pohledu, který může být také inspirován biblickým obrazem Boha jako otce či matky, nestojí Bůh proti lidstvu jako jeho soudce, ale jde solidárně spolu s jednotlivými lidmi výhni zkoušky a cestou je učí, vychovává, navrácí k sobě a otvírá jim oči pro jejich bližní. Katastrofická událost, jakou je pandemie, se pak může stát podnětem pro to, aby se v našich očích obnovila hodnota života bližních a ochota jim nezištně pomáhat, aby se objevil soucit nebo aby znovu vytryskla vděčnost za společenství s druhými lidmi a třeba i za církev. ■

ZDENĚK VOJTÍŠEK →

POLYAMORIE

Společnost šokoval film V síti o predátorech zneužívajících na internetu nezletilé děti. V rámci jeho prezentace vzbudila pozornost herečka Tereza Těžká. S jejím jménem se v médiích začalo skloňovat slovo polyamorie. Žije v pětiúhelníku vztahů se třemi muži a jednou ženou a mnohé to fascinuje. S tématem polyamorie jsem se setkal už dříve prostřednictvím básničky a feministky Magdaleny Šipky, která prožila zklamání v manželství a nyní žije se dvěma muži. Prezentuje se jako teoložka, má proto větší přesah do církve než zmíněná herečka. Zeptali jsme se Marka Váchy, křesťana, biologa a kněze, jehož oborem je také etika, co o polyamorii soudí.

Karty na stůl: Netuším, kdo je to Tereza Těžká. Neznám její mediálně rozšířený případ. Nejsem na to ani hrdý, ani se za to nestydím. Ale takto to je. Naopak, co je polyamorie, vím. Je k tomu jeden krásný, trochu provokativní, velmi neobvyklý a hodně neortodoxní komentář ke knize Kazatel¹.

Celá ta kniha je zvláštní. Marnost nad marnost, všechno je marnost, na první a vlastně i na druhý pohled je hlásáním skepse. Je to věta, kterou Kazatel otevře příběh a je to i poslední věta, kterou v knize vysloví. Kniha je hádankou k řešení, je šifrou k rozklíčování. Na začátku knihy se praví, že autorem je král, syn Davidův. Ovšem jediný Davidův syn, který se stal králem, je Šalomoun, nemůže to být nikdo jiný. Ale jestli je autorem Šalomoun, proč to neřekne přímo? Už to je náznak, že kniha je spíš hlavolamem k řešení.

Můžeme ji číst jako subtilní a možná i trochu ironický komentář k Šalomounovu životu. Co se stalo špatně? Jak je možné, že tolik obdařený, nadějný panovník, který si na samém začátku cesty zvolil moudrost a nikoli bezživotí nepřátel, a dostal navíc od Boha bohatství a slávu, padl tak hluboko dolů? Bibličtí autoři mu nemohou zapomenout, že na konci života odvrátili jeho ženy jeho srdce od Hospodina.

OTEVŘENÁ LÁSKA A MNOHAČETNÉ FORMY MILOSTNÝCH SOUŽITÍ KDEKOHO FASCINUJÍ. CO NABÍZÍ TRADIČNÍ KŘESŤANSTVÍ?

Šalomoun měl harém s tisíci ženami, po jeho smrti se království rozpadne.

V žádné jiné knize Písma se nemluví tolik v první osobě. Já jsem vybudoval, já jsem si pořídil, já jsem vysadil, já jsem shromáždil pro sebe, já jsem získal. Kazatel důsledně mluví o sobě a během textu vykazuje až patologický strach ze smrti. Osmatřicetkrát se v knize vyskytuje slovo „hevel“, které překládáme jako „marnost“, ale taky je to „mělký dech“ – to jediné, co dělí živé od mrtvých.

Knihu můžeme číst jako kritiku druhého řádu. Podkopává ty, kteří podkopávají, kritizuje kritiky, převrací převraty a ukazuje, že příliš mnoho spoléhání se na intelekt, na vědu a moudrost může vést až k nihilismu. Je to nejsilnější kritika moudrosti v Bibli, pronesená

z pozice moudrosti samotné. Moudrost – a věda – ti poradí, jak se zaopatřit, jak diverzifikovat investice, jak prozíravě uložit majetek, jak komunikovat s mocnými, a taky jak a z čeho se skládá svět, ale nikdy ti neřekne, proč žít. I kdybys znal všechny současné poznatky z fyziky, chemie či biologie, kdybys znal nazpaměť všechny chemické vzorce a uměl latinsky pojmenovat všechny trávy, život se ti stále může zdát bezsmyslný, úzkostný, zbytečný. Naštěstí je alespoň krátký.

Čím víc se Kazatel snaží naplňovat své potřeby, tím prázdnější se mu jeho život stává. Má budovy, má zahrady, sady, prostitutky, zpěváky, truhlice pokladů, má nekonečnou kreditní kartu, má i vzdělání. Neexistuje silnější kritika konzumeristické společnosti, jejímž idolem je „já“, jejími ikonami selfíčka a morálním kódem „cokoli je pro tebe dobré“.

Vzorce akčních potenciálů přeskakují z neuronu na neuron, neurotransmitery buší do buněčných membrán, aby pocity slasti byly silnější a ještě silnější. Největší štěstí, které nám život může nabídnout, je pravidelný přísun dopaminu do „nukleus accumbens“, řekli bychom dnes. Život je co nejkomfortnější čekání na smrt, nic víc nečekej. Kazatel má mnoho žen, mnoho milenek, mnoho prostitutek. Je polyamorický tak, jak se to těm našim děvčatům ani nesnilo.

A pak říká Kazatel – trpčí než smrt je žena, je-li léčkou, je-li její srdce síť a její ruce pouta. (Kaz 7,26) Pokud známe Šalomounův život, zdá se nám, že Kazatel mluví o sobě a o své zkušenosti. V harému má tisíc žen, ale ani tisíc žen mu nepřinese štěstí. Poučení je jasné: Ani tobě ne. Věrnost jediné, ano.

MAREK VÁCHA

1 Jonathan Sacks: *Ceremony and Celebrations. Introduction to the Holidays* (2017)

ÚZKOSTI NAŠÍ DOBY

Nelze srovnávat stresy lidí za nacismu, v době komunistické totality nebo nyní, kdy se zastavil svět pod tlakem pandemie. Úzkosti mobilizují lidské síly, ale nesmí přesáhnout únosnou mez. Ztráta zaměstnání, příjemů a ztráta sociálních kontaktů děsí všechny. Chybějící doteky, objetí a oční kontakt nenahradí aplikace Zoom ani sociální sítě. Co může křesťanství nabídnout vedle psychoterapie a farmaceutických výrobků? Na to odpoví psychoterapeutka Ráchel Bícová.

V souvislosti s pandemií lze pozorovat velký nárůst psychických obtíží, především pak úzkostí a depresí, počet sebevražd vzrostl dokonce třikrát. Tíha této doby doléhá, byť v různé míře, na opravdu velké množství lidí. Ostatně vidím to i v nárůstu zájmu o psychoterapii.

Neměli bychom být jako křesťané těmi, co se jich únava a malomyslnost netýká? Pokud jsme sami k sobě upřímní, musíme si přiznat, že nejsme nadlidé, kteří se vznášejí na obláčku, imunní vůči trápení tohoto světa. Stále žijeme na této zemi a také pro nás platí Ježíšovo „na světě soužení míti budete“.

Co opravdu nepomáhá, je nechat se zavalit poplašnými zprávami a konspiračními teoriemi, horečně diskutovat na internetu či sdílet zaručeně správné teorie, co přesně nám chce Bůh pandemií sdělit. To obvykle vede lidi jen do ještě větší beznađeje a našťvanosti.

Když na nás doléhá úzkost, můžeme místo výše uvedeného zkusit ověřené praktické způsoby, jak si pomoci. Řada lidí zapomíná na to, že mozek je orgán jako každý jiný a potřebuje naši péči. Tady je několik tipů, jak to v současné době dělat.

Vytvořte si režim – zvláště pokud pracujeme z domova, je důležité dodržovat alespoň základní denní režim, který pomáhá naší aktivizaci. I když bychom mohli být teoreticky celý den v pyžamu (a občas na tom není nic špatného), je důležité vstát, obléci se a zasednout s prací ke stolu. Pomáhá zařazování krátkých přestávek, při kterých si otevřete okno, protáhnete se, projdete se po bytě, napijete se, sníte kousek ovoce. Je to důležité jak pro fyzické, tak i psychické zdraví. Každý den zařadte alespoň krátkou procházku venku. Mozek tak dostává čerstvé podněty a lépe se mu pracuje.

KDE NAČERPAT SÍLY A NEPODLEHNOUT DEPRESI?

Dostatečně spěte – spánek pomáhá našemu mozku, aby si odpočinul a zpracoval podněty z uplynulého dne. Proto je důležité chodit včas spát. Pokud se vám hůře usíná, můžete si před spaním uvařit bylinkový čaj. Modré světlo brání tomu, aby se nám v mozku dobře tvořil hormon spánku melatonin, proto alespoň půl hodiny před spaním vypněte mobil či počítač a raději si čtete knihu.

Dýchejte – samozřejmě, že dýcháte. Ale dýcháte správným způsobem? Když jsme ve stresu, náš dech se často zkracuje a je povrchní. Tím ale vysíláme našemu mozku zprávu, že je něco v nepořádku, a mozek to vyhodnotí tak, že začneme vnímat ještě intenzivnější úzkost. Proto je důležité se svým dechem pracovat. Na chvíli si sedněte, opřete se, nohy dejte pevně na zem, zavřete si oči a dýchejte zhluboka do břicha. Přitom pozorujte, jak se vám postupně uvolňuje tělo i mysl. Mozek tak dostane zprávu, že se může zklidnit.

Využívejte své zdroje – každý z nás máme nějaké strategie zvládnání těžkých situací a zdroje, o které se můžeme opřít. A řada z těchto zdrojů je nám dostupná i teď. Může to být dobrý film, pletení, procházka v přírodě, rozhovor s někým blízkým, péče o zahradu, sport... zkrátka cokoliv, co vás těší a pomáhá vám to cítit se lépe.

Zůstaňte v kontaktu – nezůstávejte v izolaci. I když váš štve, že se nemůžete setkávat s lidmi osobně a říkáte si, že telefonát není ono, zvedněte mobil a někomu zavolejte. Ptejte se druhých, jak se jim daří, napište někomu SMS. Když něco potřebujete nebo je vám těžko, dejte o sobě vědět, nespolehejte na to, že to druzí nějak sami poznají. Není ostuda říci si o pomoc.

Pokud delší dobu špatně spíte, úzkosti vám zasahují do běžného života a komplikují ho, pokud vás obtěžují černé myšlenky, které jako by nešly vypnout, pak je nejspíš na čase vyhledat odbornou pomoc.

Nespornou výhodou pro nás je, že můžeme mít důvěru v Toho, který má věci pod kontrolou, který vidí dál než my. V Toho, jemuž není nic skryto ani ve chvílích, kdy si musíme připustit, že nerozumíme tomu, co se kolem nás děje.

Co ale dělat ve chvílích, kdy na nás tíha izolace a stres spojený s covidovou situací dopadají natolik, že je pro nás těžké být jen otevřít Bibli, natož si ji číst? Kdy máme pocit, že v modlitbě mluvíme do zdi? Možná stojí za to přehodnotit, na čem vlastně stojí naše důvěra Bohu. Stojí na tom, že se nám daří dobře? Stojí na počtu odmodlených modliteb či přečtených kapitol z Bible? Stojí na tom, zda chodíme pravidelně na bohoslužby?

V těžkých chvílích můžeme objevit nové způsoby, jak být s Bohem – jak ho vidět v obyčejném zájmu druhých lidí o nás či naopak v našem zájmu o ně; jak se s ním setkat na tiché procházce mezi poli; jak se mu přiblížit tím, že řekneme jen: „Bože, nerozumím, nevidím, necítím – ale chci ti důvěřovat.“ Je to příležitost naučit se odlišovat to, co můžeme ovlivnit a co je mimo dosah našeho vlivu. Je to šance kultivovat v sobě naději, která nestojí na zaručených návodech na život, ale na jistotě Boží lásky k nám. ■

RACHEL BÍCOVÁ →

INFORMAČNÍ CHAOS

Sledujeme tiskové konference vlády, pak je porovnáme s oficiálním textem na webu a zjistíme, že je leccos jinak. Nasloucháme vyjádřením odborníků, co by se mělo dělat pro zastavení pandemie, jenomže epidemiologové typu Prymuly, Flegra nebo Konvalinky se neshodnou. Žijeme v mediálním světě, jsme zaplaveni takovým množstvím informací, že se v nich nemůžeme vyznat. Odhaduje se, že lidé před dvě stě lety za celý život zpracovávali stejné množství zpráv, s jakým se dnes vyrovnává člověk za dva měsíce. I křesťané přidávají do globálního guláše množství protichůdných názorů. Jak se v tom všem vyznat? Odpověď nám naznačí kazatel a předseda Rady Církve bratrské David Novák.

Slovo hoax jsem poprvé slyšel tak před pěti lety. Bylo mi tehdy trapné se zeptat, o co jde, a tak jsem až z kontextu přednášky pochopil, že se jedná o falešnou zprávu. Tehdy jsem tomu vůbec nevěnoval pozornost, zdálo se mi to jako něco odtažitého od reality. Dnes vím, jak moc jsem se mýlil. Žijeme v době, která, co se informačního chaosu týká, nemá v dějinách obdoby. Domnívám se, že pandemie tuto realitu odhalila v plné nahotě. Snad nikdy proti sobě nestály tak zásadně protikladné a neslučitelné názory, které navíc proti sobě štvou celé skupiny obyvatel.

Ukážu to na několika příkladech. Někteří tvrdí, že covid-19 je jen výmysl farmaceutických firem, jiní, že covid-19 je realita. Jedni tvrdí, že očkování je jedním ze zásadních řešení pandemické krize, jiní, že očkování je nebezpečné a v podstatě k ničemu. Jedni roušky odmítají, jiní v nich vidí smysl. Jedni považují zákaz scházení se v kostele za nepřijatelný zásah do náboženských svobod, jiní to přijímají jako nezbytnou součást řešení pandemické krize. Jeden odborník tvrdil, že do Vánoc 2020 bude po pandemii, druhý, že o Vánocích budou na ulicích pojízděné lednice pro mrtvolky... Tolik jen pár ukázek s tematikou covidu-19, podobných by se jistě našlo mnohem víc. Když

JAK SE VYZNAT V ZÁPLAVĚ MEDIÁLNÍCH INFORMACÍ, KTERÉ NÁS OBKLOPUJÍ?

to čteme, říkáme si něco ve smyslu: Kdo se v tom má vyznat?

Toto vše je navíc násobeno fenoménem sociálních sítí. Ještě před pár lety jsme informace získávali především z knížek, časopisů, televize, rádia či novin. To sice pro část populace platí stále, ale v posledních letech velká část lidí čerpá informace z Facebooku, YouTube, Twitteru a dalších sociálních platforem, kde platí, že kdokoli může publikovat cokoli. S touto informační svobodou přichází i informační anarchie, kdy mnohým nejde o to sdělit pravdu, ale přesvědčit lidi o své pravdě – třeba proto, aby je zvolili, koupili si jejich produkt nebo sledovali jejich informační kanál. Výsledkem je, že jsme podrobeni silné mediální masáži doslova ze všech stran. Pokud jsme za komunismu pociťovali nedostatek informací, dnes se v nich topíme...

Jedním ze spolehlivých nástrojů, jak lidi zaujmout a zároveň jimi manipulovat,

je strach. Četl jsem výzkum, který se týkal sledování manipulativních technik v mediálním sdělení. Výzkum zjistil, že nejvíce fungují ty, které útočí na emoce, apelují hlavně na strach a tím vypínají rozum. Vzpomeňme si, jaké byla jedno z hlavních témat posledních prezidentských voleb. Byl to strach z uprchlíků. A minule? Strach ze sudetských Němců. Obě témata byla v porovnání s tím, co jsme řešili, iracionální, ale strach má obrovskou sílu. Toto velmi dobře vědí nejrůznější manipulátoři.

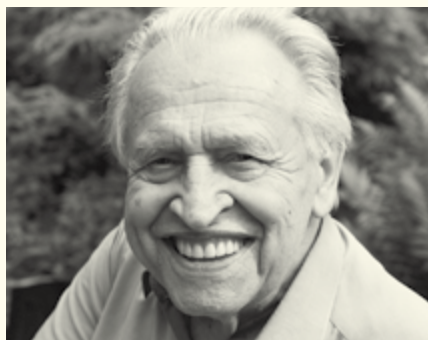
Popisuji to proto, abych ukázal, jak nesmírně těžké je se v tom všem zorientovat. Dříve převládalo nastavení „v klidu si sedněme a vysvětleme si to“. Nebo „přečti si o tom tuto knížku nebo článek“. Dnes se posouváme ke „klikni na tento titulěk a podívej se na obrázek“ nebo „něco si o tom přečtu, ale musí to být nenáročný a krátký“. Navíc mnoho lidí neče informace proto, aby se dozvěděli něco nového, ale aby se utvrdili ve svých názorech.

Uvedu ještě jeden výzkum, který ukázal, že čím je člověk větší ignorant, tím více mu roste sebevědomí. Proto se během pandemie projevilo, že leckterý Čech na rozdíl od mnoha vědců „ví“, jak funguje RNA, virus, kapénky... „Přece co je na tom složitýho, když to píšou v Blesku?“

Jak se v popsané informační džungli neztratit? Navrhuji následující kroky:

- Zkoumejte zdroje, ze kterých autor vycházel. Nečtěte bulvár, anonymní články a dezinformační weby.
- Nezaujímejte stanoviska k věcem, o kterých máte málo znalostí.
- Naslouchejte i názorům, se kterými nesouhlasíte, a snažte si zdůvodnit, proč je nepřijímáte.
- Nevěřte několikavětným dramatickým sdělením okořeněným pár vykřičníky a náležitým obrázkem.
- Zkoumejte, zda sdělení vede k hodnotám, které kopírují Boží pravdy, nebo k nenávisti a destrukci.

DAVID NOVÁK

90 let aktivního života s Kristem

31. března 2021 odešel do nebeského domova Jan Hušek, Ježíšův služebník ochotný pro Krista i trpět

LiveStream

Program pro mládež v České republice

„Největší smysl mi dává, když se na projektu může podílet tým lidí, kde každý zapojí svoji sílu. U celorepublikového vysílání mládeže mi přesně tohle dávalo smysl – zapojit další lidi a společně to zvládnout.“

Ruslav Gricyk, CB Praha 5

BULLETIN
CÍRKVE BRATRSKÉ

inform

05 | 2021

UMĚL POVZBUZOVAT A RÁD SE SMÁL

Nejlepší způsob, jak začít vzpomínku na život bratra Jana Huška, zesnulého v požehnaných 90 letech, je odkázat na jeho autobiografii *Jak to bylo*, kterou sepsal a vydal vlastním nákladem ve svých 85 letech.

Narodil se do křesťanské rodiny. Jeho rodiče, členové žižkovského sboru tehdejší Jednoty československé, žili v Liboci na okraji Prahy. Byla u nich malá kazatelská stanice žižkovského sboru. Právě v žižkovském sboru získával Jan duchovní základy a v 15 letech zde prožil své osobní obrácení ke Kristu.

Jelikož v době své maturity v roce 1949 nevstoupil do Svazu mládeže (ČSM), nemohl se hlásit ke studiu na vysoké škole. Nastoupil tedy do praxe v pražském průmyslu, kde zažil začátek takzvaného třídního boje a kulturní revoluce zaměřené proti církvím. Cílem nastupujícího komunistického režimu bylo projevy náboženství v naší zemi potlačit. Jako praktikující křesťan Jan Hušek cítil především odpovědnost pracovat tak, aby dělal čest Božímu jménu, a zároveň si uvědomoval, že je důležité být i odborně zdatný a spolehlivý. To většinou oceňovali i jeho komunističtí nadřízení a Pán Bůh mu v tom pomáhal a žehnal.

Nejtěžší zkouška víry a života však přišla pro Jana a pro jeho manželku Rut s dvěma dětmi (Jan 4 roky, Iva 1,5 roku) v roce 1962, když Státní bezpečnost Jendu a další bratry pardubického sboru tehdejší Jednoty československé na základě víceletého sledování zatkl. Byli odsouzeni jako „rozvraceči demokratického zřízení“ ke 2,5 letům vězení nepodmíněně. Jan s Rut později vyznávali, že toto těžké období mohli projít jedině s Boží pomocí.

Po propuštění z vězení pracoval Jenda přechodně jako dělník v pražských papírnách, později ve výzkumném

ústavu a ve spořitelně. V žižkovském sboru se postupně znovu zapojil do služby. Stal se oblíbeným vedoucím učitelů besídky a opět i laickým kazatelem. Rád také zpíval v žižkovském smíšeném pěveckém sboru i v celocírkevním Spojeném mužském sboru. Byl dlouholetým členem žižkovského staršovstva, později i sborovým pokladníkem. Po určitou dobu byl staršovstvem určen jako „spojka“ s mládeží, a tak s nimi chodíval například na nedělní vycházky, plnil roli rádce, někdy i zpovědníka. Uměl povzbuzovat, rád se smál. Svého času byly oblíbené jeho vstupy do programů mládeže formou lekcí společenského chování.

O Janu Huškovi se také vědělo, že se už při studiu na obchodní akademii v Praze dostal k lyžování a dosáhl v něm až na instruktorskou licenci. Celý život se snažil své tělo cvičit, nebál se fyzické práce, každé ráno se sprchoval studenou vodou. Měl dobrou kondici fyzickou i duševní až do seniorského věku. Nezapomenutelným zůstane jeho životní optimismus nebo jeho

„nasazení“ na brigádách při dvouleté rekonstrukci žižkovské modlitebny v 70. letech a při brigádnických turnusech v církevním středisku v Rybníšti, kde fungoval i jako Radou CB určený koordinátor pracovní skupiny na rekonstrukci střediska. V roce 1978 nastoupil po bratru Kejřovi jako vedoucí Kanceláře Rady Církve bratrské. V této službě byl šťastný, vnímal, že měla nepochybně i mezikřesťanský a celocírkevní rozměr.

Po odchodu do důchodu v roce 1992 spolu s manželkou Rut založili modlitební skupinku v domově seniorů na pražském Proseku, která se později stala kazatelskou stanicí žižkovského sboru CB. To, že byla Jendova manželka ženou opravdu statečnou, potvrzovala Rut při výchově jejich dvou dětí nejen po dobu odloučení od

JAN HUŠEK

30. 11. 1930 — 31. 3. 2021

manžela při jeho pobytu ve věznění, ale i po jeho propuštění při Janově další aktivní službě v církvi. A na konci života pak i v nerovném, ale statečném boji se zhoubnou nemocí. Zemřela v roce 2002. Na smutečních oznámeních obou, Rut a nyní i Jendy, čteme nepřehlédnutelné vyznání: „Nás nic nemůže odloučit od lásky Boží v Kristu Ježíši, Pánu našem.“ (Řím 8,38–39)

Jenda se dočkal Božího požehnání i v tom, že se mohl radovat ze tří vnuček a pěti pravnoučat. Měl obdiv i ke své druhé manželce Julii Slavíkové. Byli oddáni v žižkovském sboru v roce 2005. Poslední čtyři roky musel Jenda manželku vozit třikrát týdně na dialýzu. Oba byli za svá druhá manželství vděční. Manželka Julie zemřela v roce 2013.

Bratr Jan byl vděčný za dar víry a za dar spasení. Věděl jaké „blaho už na zemi“ je být ospravedlněn před svatým Bohem z pouhé milosti a vírou díky oběti Pána Ježíše. Byl písmákem. A to si nemyslím jen proto, že stačilo nahlédnout do jeho Bible, dosti ohmatané a hýřící barvami se vzorně podle pravítka podškrtnutými verši, aby každý poznal, že její majitel ji užívá opravdu vydatně. Rodina potvrzovala, že do posledních dnů života měl ve svém bytě „oltářik“ neboli místo na stole se stále otevřenou Biblí. Jan vyznával, že Bible se mu opravdu stala Slovem Božím, směrnicí pro život a Písmu důvěřoval bezmezně až „dětinsky“ v duchu Žalmu 119,105: „Svíce nohám mým je slovo tvé a světlo stezce mé.“

Smrti se nebál. Nelpěl na pozemském životě a na věčnost se těšil. Měl naději vzkříšení. Jenda Hušek neztrácel pozitivní přístup k životu, nezažákl ani při perzekuci, ani po ztrátě obou manželů, ani později při překonávání vlastních nemocí.

Bude nám chybět jeho vlídnost i důraznost, jeho přátelství, úsměv, zájem o druhého, ale i jeho věrné hlasité, upřímné a vděčné děkování při společných modlitbách, jakož i pokorné vyznávání vlastních chyb a selhání. Jenda byl za společenství a obecenství sboru vděčný. Byl nepochybně velkým požehnáním pro žižkovský sbor CB a troufám si říci, že byl požehnáním pro celou církev. ■

TOMÁŠ HANUŠ

SENIORI NA ŠUMAVĚ

Tento rok, pokud covid-19 dovolí, navštívíme oblast u severovýchodní hranice naší republiky. Ubytujeme se v horském hotelu Alba v Orlických horách ve dnech 19.–26. 6. 2021. Další podrobnosti a přihlášku naleznete na webových stránkách Diakonie (<https://cb.cz/diakonie/kontakt>) nebo se můžete zeptat kazatele svého sboru, který by měl mít přihlášku k dispozici.

DAGMAR PRŮŠKOVÁ, vedoucí kanceláře Diakonie CB

Diakonie CB pořádá každoročně týdenní pobyty seniorů na různých místech naší země. Naposledy zajistila na poslední zářijový týden roku 2020 pro necelou čtyřicítku bratrů a sester setkání na Šumavě v penzionu Cihelny v obci Zadov. O program se postarali Ondřej Kymel a Lukáš Skala.

A co vše jsme navštívili? První výlet byl na královský hrad Kašperk, založený Karlem IV. Druhý den jsme vyjeli na Jezerní slať a prošli jsme se po oboře s jeleny. Prohlédli jsme si také obec Kvildu s pěkným kostelem. Počasí se třetí den zhoršilo, tak nám Ondra s Lukášem zajistili prohlídku soukromé sklárny v obci Stachy. A jelikož další den stále přšelo, vyjeli jsme do muzea v Kašperských Horách, kde jsme zhlédli gotické exponáty, vycpané ptáky a zvířátka vyskytující se v naší přírodě. Ve druhém patře pak byla výstava uměleckého skla. Někteří nadšenci navštívili i motomuzeum s velkou sbírkou starých motocyklů. Nechyběla tam ani stará jízdní kola. Každý náš výjezd končil v cukrárně při dobrém kafičku s dortíkem.

Samozřejmostí byla každodenní ranní modlitební chvilka, dopolední a večerní vyučování Bible s modlitbami. Jirka Tesárek z Děčína s kytarou jistil hudební doprovod společného zpěvu. Naše mláďa nám připomněly Písničky na cestu.

Na našem pobytu nechyběli ani hosté. Navštívil nás bratr Petr Raus, místopředseda Rady CB. Hovořil na téma „Dopad koronavirové epidemie na život v církvi“. Následné večerní téma věnované mediální komunikaci se nabízel právě díky zkušenosti církve s online bohoslužbami. Dále přijel bratr kazatel Olin Kadlec a vyprávěl o věcech skrytých, které je možno pochopit. Byl to zajímavý ponor do Písma, spojený s bratrovou velkou láskou, vysokými horami. Také z nedalekého Husince přijel bratr kazatel Pavel Fér, který měl zajímavý výklad o Jižním Súdánu doprovázený projekcí diapozitivů. Nevynechali jsme ani nedělní bohoslužbu v Husinci, kterou sloužil Ondřej Kymel. Protože odpoledne vysvitlo poslední sluníčko, vydali jsme se na procházku okolo Churáňova.

A co říci závěrem? Velký dík patří nejen Ondrovi a Lukášovi, kteří se nám věnovali, a Dáše Průškové, která vše zajistila, ale i řidičům aut, kteří nás ochotně vozili. Těšíme se na příští rok, a dá-li Bůh, sejdem se opět na jiném místě naší vlasti.

IVANA MENČÍKOVÁ z Liberce (redakčně kráceno)

LIVESTREAM

Zdravíme vás z Odboru mládeže. Následující článek se zabývá tím, co nazýváme LiveStream – přímý přenos programu pro mládeže z celé ČR. Bylo to vydatné dobrodružství a je hodně toho, o co se chceme podělit. Článek je sestaven z pohledů jednotlivých účastníků.

Marek Hutr, Odbor mládeže

Zoom, Teams, Gather.Town, Jitsi... Ještě minulý rok jsme po těchto prostředcích komunikace sahalí jenom výjimečně, a to většinou pouze v rámci mezinárodních hovorů. Dnes s nimi žijeme každý den a je obtížné si představit komunikaci bez nich. Ještě před rokem jsem měl v kalendáři poznamenaná místa, kde se s kým setkám – byly to kavárny, stanice metra a autobusů, ulice, města. Dnes namísto poznámky „kde“ bývá odkaz k připojení.

Na jednu stranu jsem nesmírně vděčný, že máme tyto komunikační prostředky k dispozici, mnohá setkání jsou díky nim možná hned, tady a teď, a to i napříč městy, státy, kontinenty. Na druhou stranu se mi online setkání nelíbí obzvláště kvůli tomu, že jich můžete mít za den ohromnou spoustu. Dříve jste mezi schůzkami měli pauzu, mohli se projít a zpracovat to, o čem jste se právě bavili. Dnes hned po jednom setkání často začíná druhé. A když nenásleduje hned,

tak stejně čas, který mám mezi jednotlivými setkáními, trávím opět u obrazovky.

A pak si představte, že v tomto prostředí probíhá i mládež. Naprosto chápu mnohé mládežníky, že po celém dni stráveném před obrazovkou při online výuce je pro ně připojení na další online aktivitu už obtížné. Samotnému se mi mnohdy na tato setkání nechce – at už se jedná o skupinku, mládež, setkání s přáteli nebo cokoliv jiného, kam bych se normálně těšil.

Přesto v těchto online setkáních vidím ohromný smysl. Udržujeme díky nim vztahy, které mezi sebou máme – a až se vrátíme k setkávání v realitě, budeme mít na co navázat. Ano, občas se musím kousnout a připojit se, i když se mi nechce. Ale nakonec jsem za tato setkání rád.

Ondřej Svatoš, Odbor mládeže

V zimě jsme s Odborem mládeže přišli s projektem společných celocírkevních mládeží opakujících se v periodě tří týdnů. Dělat program, na který se lidé podívají, je jedna věc, ale my jsme věděli, že musíme dodat i rozměr společenství. Ačkoli se díváme většinou individuálně, přece jako bychom byli na sjezdu mládeže, Brodfestu, v jedné místnosti a mohli společně vnímat ten rozměr „zástupu Kristových učedníků“.

Důležitým prvkem, jak toho docílit, byla různorodost těch, kdo do programu přispívali – chvály, svědectví, slovo, rozhovor, hry, uvádění – každý z jiné mládeže, častokrát z míst, kde někteří ani nikdy nebyli. A druhým aspektem bylo nabídnout vždy něco, co umožní všem divákům se aktivně účastnit, nějaký interaktivní prvek. Největším přínosem v tomto směru byl online nástroj Kahoot, což je série 15 a více otázek nabízející obvykle čtyři možnosti, jak odpovědět. Lidé sledují na monitoru zadání otázek a na svém mobilu mohou odpovídat v reálném čase. Podobně i program s názvem Mentimeter umožňuje klást otázky nebo provádět průzkum, a to opět v reálném čase. Tak jsme například zjistili, že nejoblíbenější knihou v Bibli jsou Žalmy.

Dohromady zatím vzniklo pět LiveStreamů ze čtyř různých míst, sborů – Smíchov, Praha 13, Ostrava a Český Těšín. Jsme velmi vděční všem za poskytnutí místa i techniky!

David Košťák, CB Smíchov – 2x vyučující

Jak mluvit do životní situace mladých lidí, které vůbec neznám? Co jim mám říct? Mně je 22 let, studuji matematiku a ve volném čase hraji deskové hry. Na své mládeži jsem mluvit zvyklý, znám své posluchače, oni znají mě a důvěřují mi. Zato republikový livestream, to je docela jiná situace. Proto mi bylo jasné, že potřebuji hovořit o problému, se kterým se každý dokáže ztotožnit, který každého pálí. Doba sama se o takový problém postarala. Sebeizolace, ztráta vztahů a kontaktů, uzavření se do svých starostí, to všechno jako průvodce lockdownu, který se dotýká všech. Pak jsem si vzpomněl

na pozadí vzniku listu Filipským a téma bylo na světě. Jako odpověď na sebeizolaci jsem povzbudil k lásce k bližnímu, která nehledí na čas a na energii.

Poprvé mi šla příprava hladce. Zato napodruhé, o měsíc a půl později, jsem se trápil. Potřeboval jsem mluvit jinak než minule, a přece aktuálně. Nakonec jsem se rozhodl pro téma identity, protože každý mladý člověk svoje „já“ hledá a doba samoty a karantény tomuto hledání jistě nepřidá. Do pochyb o sebehodnotě a identitě jsem se rozhodl přinést Pavlovu fascinující zvěst z listu Galatským: Vy všichni jste skrze víru syny Božími. Není už rozdílu, vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši.

Z příprav na streamy si tak odnáším nové povzbuzení, že Bible skutečně má co říci a že to je skvělý a poutavý zdroj. Teď jen, jestli si stejný dojem odnášeli i posluchači.

Ruslan Gricyk, CB Smíchov – technika, software

Největší smysl mi dává, když se na nějakém projektu může podílet tým lidí, kde každý zapojí svoji sílu. U celorepublikového vysílání mládeže mi přesně tohle dávalo smysl – zapojit další lidi a společně to zvládnout. To vidím i jako přínos pro naši mládež ze sboru

na Smíchově. Myslím si, že vysílání jako takové posloužilo k podpoření jednoty mládeží v Církvi bratrské.

David Rajca, Odbor mládeže

Když jsem se rozhodl dělat online mládeže pro celou republiku na Moravě, měl jsem pocit, že to je nad mé síly, dosavadní zkušenosti a dovednosti. Naštěstí se s ostatními vedoucími dobře známe, a tak jsem rozhodl sít. Věděl jsem kde a koho oslovit a přizvat ke spolupráci. Koncept jsem měl v hlavě – zapojit by se mělo co nejvíce mládeží, abychom měli co nejvíce materiálu. Někdo přispěl chválami, někdo jiný slovem, další mládež svědectvím.

Nakonec to bylo časově náročnější, než jsme si představovali. V Ostravě jsme měli dvě zkoušky, než jsme v pátek byli schopní kvalitně vysílat živě. Stejně to bylo v Těšíně o měsíc později. Moc děkuji hlavně Danielu Jurčovi za jeho nasazení, techniku, tvorbu scénáře i moderování při natáčení v Ostravě a Michalovi Rzymanovi za nasazení ve stejných oblastech při natáčení v Těšíně.

Michal Rzyman, CB Český Těšín

Natáčení LiveStreamu pro všechny mládeže CB z celé republiky byla pro nás nová výzva a v mnoha ohledech velmi náročná. Bylo potřeba zajistit techniku pro online přenos i lidí, kteří by ji obsluhovali. To bohužel taky nebylo jednoduché, jelikož v tu dobu platil zákaz cestování mezi okresy. V neposlední řadě jsme museli vymyslet konkrétní program a jeho osnovu. Z velké části nám pomohlo, že bloky programu byly rozdělené i mezi jiné mládeže a některé části byly natočené předem. Nakonec před samotným streamem už jen zbývalo se několikrát sejít, doladit detaily a všechno si nanečisto vyzkoušet. Děkuji všem, kteří se na streamu podíleli!

Z JEDNÁNÍ RCB V PRAZE duben 2021 /online

■ Rozhovor se statutáry Sboru CB Praha 1

Rada vedla rozhovor se statutárními zástupci Sboru CB v Praze 1 – Soukenická ohledně souběhu činnosti kazatele Bronislava Matulíka ve sboru a v Radě CB. Vzhledem k náročnosti práce 1. místopředsedy RCB Rada navrhla stejné řešení souběhu služby v Radě jako v případě předsedy Rady Davida Nováka, tedy službu administrátora v Soukenické. Rada se se staršími sboru dohodla, že by se po půl roce setkali a vyhodnotili fungování tohoto modelu služby.

■ Předordinační rozhovory

Na svém zasedání se Rada online setkala nejprve s vikářem Sboru CB v Třebíči Martinem Kopem a potom s vikářem Sboru CB Praha 2 – Vinohrady Janem Mackem. Po závěrečných rozhovorech Rada doporučila bratry k ordinaci za kazatele Církve bratrské.

■ Rozhovor s ředitelem Diakonie

Bratr Roman Kysela informoval Radu o své práci za minulý rok. I díky přístupu zaměstnanců a klientů se podařilo dodržet všechna opatření tak, aby virus covid-19 výrazně nekomplikoval fungování služeb, které Diakonie poskytuje. Pro letošní rok má Diakonie vyřešeno financování provozu a připravuje podání žádosti o dotaci na realizaci projektu rekonstrukce a rozšíření chráněného bydlení v Xaverově.

Ředitel informoval, že kazatel Michal Žemlička bude o prázdninách nastupovat jako správce Sboru CB v Horních Počernicích, v Bethesdě jako kaplan končí a Diakonie za něj hledá náhradu. →

ZPRÁVY

VÝCHOVA JE RODINNÁ ZÁLEŽITOST

Téměř 500 účastníků se přihlásilo na online konferenci Čerpadlo o výchově dětí, která se konala 20. března 2021. Zájem o výchovu překonal okruh přátel Dorostové unie (pořadatel). Každý divák určitě něco načerpal. Jeden z nich například získal „ujistiění, že lze děti vychovávat a pomáhat jim v každém věku, a to láskou“.

Mně osobně zaujala myšlenka Tylera Pattyho, že misie je rodinná záležitost, protože jsme děti Boha Otce. Misie je rodinná záležitost také proto, že Tyler poznával Ježíše a sloužil Bohu společně s rodiči a sourozenci. A zatřetí proto, že Tylerova rodina byla součástí církve, Boží rodiny. Tyler zpětně ocenil obrovský přínos dvou moudrých vedoucích, kteří ho podpořili, když procházel temným obdobím. Výchova je

od počátku rodinnou záležitostí ve spojení Bůh – rodina – církev. Jak také vystihl jeden z diváků, který na konferenci načerpal „povzbuzení dospělých dětí, jak s nimi rodiče sdíleli svou službu“.

My rodiče stojíme před výzvou jménem výchova. Jeden rodič si odnesl „ubezpečení, že to, co se děje v naší rodině, je normální, že je to jinde obdobné. A že jsme nepromeškali nic, co bychom ještě nemohli dohnat.“

K nebi strhl naši pozornost Radek Ptáček, první profesor psychologie v ČR. Při pohledu na nebe si máme uvědomit, že naše existence má určitě větší význam. Největší význam má zjištění, že tebe a tvé dítě má Bůh rád. Podle Radka Ptáčka zapínáme nebo vypínáme leckteré geny výchovou, a proto nám doporučil zapínat ty správné geny budováním vztahů. K tomu se vyplatí být emočně vřelí. A také máme myslet na to, v jakém prostředí dítě žije. Dětem máme dopřát pohyb a svou roli hraje podle jeho slov i strava.

Psycholog Jeroným Klimeš doporučil dopřát dětem zážitky a omezovat nadzážitky. Co byste si vybrali: zeleninový salát, nebo nutelu? Výlet, nebo počítačovou hru? Životní iluze nás provází od mládí. Dospívající kluci ze své perspektivy nemohou vidět to, co zná padesátník. Starší by měli dávat mladším zpětnou vazbu a mladší by měli prověřit slova starších.

Roman Neumann a jeho žena si dali cíl, aby si jejich děti zamilovaly Boha a aby mu začaly sloužit. Církev by si také měla stanovit cíl a při hledání cest se na něj soustředit. Jde o růst jednotlivce i společenství. Investice do budoucnosti spočívá v tom, když roste každý z nás. To může být někdy obtížné, protože každý z nás se nachází jinde. Bratr Roman hledal jako kazatel cesty k dětem v okolí Horní Krupé skrze anglické tábory, Legoprojekt apod.

Autentická byla také dvojice otec a dcera, Dave a Claire Patty. Za důležité pokládají autentičnost rodičů doma i mimo domov. Dave doporučil mluvit s rodičnou o službě jako by ji dělali všichni spolu. Popsal způsob, jak prosil svou dceru o odpuštění. Claire podotkla, že potřeba odpuštění byla oboustranná.

Na seminářích zaznělo také mnoho dalších zajímavých a hodnotných věcí! Pokud budete mít zájem o výchovu na Čerpadle, sledujte dorostovaunie.cz/cerpadlo.

Děkujeme řečníkům a divákům za skvělý čas k Boží slávě.

■
JOSEF KOSTELECKÝ

Diakonie připravuje vytvoření kolegia (poradního sboru) pro různé oblasti služeb. Rád by také našel odborníka, který by posoudil stav objektu Bethesdy. Také připravuje nové webové stránky.

Rada s ředitelem Diakonie projednala záměry LRS, které se také dotýkají objektu Bethesdy, kde LRS k 31. 12. 2022 končí pronájem jednoho patra.

Rada bratru Romanovi poděkovala za veškerou péči a starost o Diakonii CB.

■ Zpráva z mimořádné vizitace Sboru Praha 5 – Smíchov

Rada schválila zprávu z mimořádné vizitace smíchovského sboru. Zpráva bude předána staršovstvu s tím, že je určena členskému shromáždění.

Rada dále projednala ukončení mimořádné vizitace s tím, že bude trvat do ukončení odchodu skupiny členů, kteří pro sebe hledají místo v rámci CB, nejdéle však bude mimořádná vizitace trvat do konce června 2021.

■ Očkování duchovních

Petr Raus informoval o písemných žádostech ČBK a ERC adresovaných předstevní vládě a ministromi zdravotnictví, aby také duchovní byli přednostně zařazeni do programu očkování vzhledem k tomu, že pastoračně slouží mnoha lidem včetně nemocných a jsou s nimi v kontaktu.

■ Frýdlant nad Ostravicí

Rada jmenovala Tomáše Kolmana administrátorem sboru Frýdlant nad Ostravicí s platností od 1. 7. 2021.

■ Ústí nad Labem

Kazatel Miroslav Haszicz informoval radu CB o ukončení své služby ve sboru v Ústí nad Labem s tím, že přijal povolání ke službě v Levicích na Slovensku.

Program pro nezadané INSPIRUJÍCÍ ŽIDÉ

Sobota 22. 5. 2021 od 10:00 do 17:00 hodin
Pro nezadané křesťany z protestantských církví cca 30–55+ let.

10:00

ELIE WIESEL

Chasidský žid, spisovatel a držitel Nobelovy ceny za mír

Přednáška s diskuzí: Bronislav Matulík

15:00

SHIRIM ASHIRIM

Koncert hebrejských písní mesiánských židů

Hrají: Renáta Ulmannová, Tomáš Najbrt, Daniel Matulík,
Tomáš Knotek, Michaela Švorc

Sbor Církve bratrské v Praze 1
Soukenická 15

Cena: 250 Kč

Oběd na vlastní náklady

Přihlášky do 17. 5. 2021

na adrese singlesplus30@gmail.com
Potvrzení přihlášky obdržíte po
ukončení přihlašování.

Kontaktní osoba: Lenka Mikisková

Těšíme se na společně strávený čas.
Změna programu vyhrazena podle
protiepidemických opatření vlády.

Nejedná se o seznamovací akci.
Nabízíme prostor pro povzbuzení,
ke sdílení, společným aktivitám
a k budování přátelství.

Další informace o aktivitách
Singles+ stejně jako pozvánky na
chystané akce najdete na stránkách
www.cb.cz/omar

iN

Číslo 05/2021,
vychází 10x ročně

Šéfredaktor – Bronislav Matulík
Výkonný redaktor – Ing. Eva Čejchanová
Výtvarník – Ondřej Košťák
Grafický styl a sazba – Judita Košťáková ml.
Vydavatel – Rada Církve bratrské, Soukenická 15
Vychází – 2. 5. 2021
Kontakt – brana@cb.cz

Použité fotografie jsou z archivu časopisu BRÁNA,
není-li uvedeno jinak.

O vzdělání s Janem Amosem Komenským

PŘÍŠTÍ VĚK ZÁVISÍ NA SOUČASNÉ VÝCHOVĚ

text JAN HÁBL

Když bylo Komenskému dvádnáct let, ztratil během krátkého období otce, matku a dvě sestry, patrně v důsledku moru. Jeho opatrovníci (rodina Janovy tety) zapojili Komenského do fyzické práce, na vzdělávání nebyl čas. Ve svých autobiografických poznámkách nám Komenský dává nahlédnout, že ho tato nešťastná zkušenost přinutila přemýšlet o pozitivních aspektech sirotky. Jako sirotek si bolestivě, zato však velmi intenzivně uvědomil, jak drahocenné a nesamozřejmé jsou některé věci, zvláště pak kvalitní vzdělání. Když později znovu dostal příležitost chodit do školy v Přerově, byl z něj nejpilnější a nehorlivější student ze všech. Jeho nadání rozpoznal rektor a biskup Jan Lánecký, který sirotka přijal do své rodiny jako syna. A dal mu jméno Amos.

Když Komenský dospěl, hodně o vzdělání přemýšlel. Vzdělání a výchovu považoval za středobod nápravy věcí lidských. „Takový bude příští věk, jak budou vychováni jeho příští občané,“ říká a dodává, že školy mají dětem posloužit jako „dílny lidskosti“. Komenský neúnavně opakuje trojici pojmů „omnes, omnia, omnino“, která vyjadřuje, 1) že je třeba, aby byl vzděláván „každý člověk“ (omnes), protože všichni lidé – muži i ženy, bohatí i chudí, bystří i pomalí – jsou stvořeni k Božímu obrazu, a mají tedy potenciál jej důstojně „zobrazovat“. 2) Aby byl tento potenciál naplněn, mají být vzdělávání „ve všem“ (omnia), co je k tomu třeba, což konkrétně znamená – být znalým věcí, být mocen věcí a užívat věci náležitě, tj. zbožně. To

ÚKOLEM ŠKOLY JE PŘEDEVŠÍM ROZVOJ LIDSTVÍ.

vhodnými prostředky“, které „natura“, tj. přirozenost světa i přirozenost člověka, skýtá. Svět je totiž škola. Mezi „naturou“ (světa) a „náтурой“ (člověka) panuje harmonie – svět je makrokosmos, člověk mikrokosmos. Bude-li vychovatel pozorně naslouchat přírodě, objeví vše, co potřebuje k výchovnému působení.

Komenský také často hovoří o výchově jako o umění (ars). Jde o specifickou a jemnou dovednost nakládat s věcmi v souladu s jejich přirozenou povahou, nekřivit je, nečinat násilí jejich podstatě, neužívat je

špatně (abusus). Například řeč má být užívána ke sdělování pravdy, nikoli k obelhávání bližního. Nebo oheň k zahřátí domu, nikoli k pohaně apod. Tento motiv má pronikavé důsledky pro výchovné zacházení s člověkem. Jedná se o zásadní předpoklad, že bytí má řád a že tento řád je harmonický. „Umělá“ (ve smyslu umná) práce vychovatele spočívá v uvádění člověka (dítěte) do tohoto řádu. A to se pochopitelně nemůže a nesmí dít násilnou cestou, a to přesto, že člověk trpí samosvojným sklonem „rušivě vystupovat z řádu bytí“, tj. být neřádem. Odtud slavné motto, které Komenský vepsal na titulní stranu jednoho ze svých děl: „Omnia sponte fluent, absit violentia rebus.“ (Nechť vše plyne přirozeně a bez násilného působení.)

Hodně dnes přemýšlíme, jaká škola a vzdělání má budoucnost. Komenský by řekl, že taková, která rozvíjí „celého člověka“. Úkolem školy není pouze příprava na budoucí zaměstnání, ale především rozvoj lidství. Člověk vzdělaný je člověk učený, mravný a zbožný. Učenost bez mravů je nebezpečná pro společnost. A učenost bez zbožnosti je nebezpečná dokonce smrtelná – z hlediska věčnosti. Škola pomáhá člověku stát se tím, kým má být – Imago dei. Rozvíjí celistvě všechny složky lidství – poznávací, morální i duchovní. Vyvádí člověka ze sebestředné samosvojnosti a uvádí ho do harmonie s celkem – s přírodou i s lidmi. Vzdělaný je ten, kdo ví, co je dobré, chce dobré a dělá dobré, „a to i když se nikdo nedívá“.

CELOREPUBLIKOVÁ PIETA V CENTRU PRAHY

text PAVLA LIOLIASOVÁ
foto BRONISLAV MATULÍK

Rok od prvního úmrtí na koronavirus v Česku, v pondělí 22. března 2021, se na pražském Staroměstském náměstí objevilo namalovaných 25 tisíc křížů. Za celou akci stojí iniciativa Milion chviliek pro demokracii. Z náměstí se během pár hodin spontánně stalo vzpomínkové místo pro desítky, možná stovky lidí, kteří se tam alespoň symbolicky přišly rozloučit se svými blízkými.

Křížek je symbolem toho, že současná vláda občany této země prostě odepsala a zaměřila se pouze na svůj zisk a mediální obraz – tak vysvětlilo svoji iniciativu hnutí Milion chviliek pro demokracii. Fotky s náměstím pokrytým bílými kříži během pár hodin obletěly všechny velké mediální servery. A pomalu stejnou rychlostí pak na náměstí začaly přibývat svíčky, květiny a u křížků také jména.

Přes Staroměstské náměstí jsem dřív byla zvyklá procházet docela často. Viděla jsem tam vánoční trhy, demonstrace i davy turistů, kteří v každou celou hodinu čekají na orloj. Je jasné, že ruch v posledních měsících ustal. Když jsem se ale do centra města dostala na přelomu března a dubna, jindy poměrně velké náměstí najednou působilo skoro až stísněným dojmem. „Babička Věra, děda František, prababička Jiřinka, Mirek...“ K bílým křížům přibývají jména, člověk se musí dívat pod nohy, aby nešlápl na květiny nebo hořící svíčky.

„Nějakým způsobem nás to zaujalo, tou atmosférou,“ vysvětluje mi mladá dívka, proč na náměstí přišla. Do centra města zavítala s maminkou. „Je to takový pocitově zvláštní, každopádně jsou v tom cítit

emoce. Atmosféra tady je rozhodně silná a tíživá,“ dodává, když si prohlíží jména a ohlíží se směrem k mariánskému sloupu. Necelých 16 metrů vysoké sochařské dílo naproti známému pomníku Mistra Jana Husa na náměstí přibýlo teprve v minulém roce. Celý sloup je vytvořen podle původního raně barokního monumentu, který byl stržen brzy po vzniku Československa. Také u něj se objevují svíčky a květiny.

Udělala jsem to, co bylo správné

Jak na náměstí přibývala jména a svíčky, začaly se na sociálních sítích objevovat výzvy od lidí, kteří nabízeli, že na místo položí připomínku za někoho, kdo nemá příležitost se do centra Prahy dostat. Jednu takovou výzvu na sociální síť Twitter napsala 4. dubna i markefačka Tereza Harmatová: „Je po půlnoci a po několika-denním váhání jsem objednala 9 kusů růží

a svíček a vydám se příští dny na Staromák – uctít ty, kteří zemřeli, a třeba jsem je ani neznala. Těch růží je devět, pokud ji za vaše blízké někdo ještě nepoložil a chcete, abych to udělala za vás, tak mi napište.“

Mladou ženu takzvaně sleduji na Twitteru už delší dobu. Na podzim nastoupila jako dobrovolník do jedné z pražských nemocnic a na sociální síti popisuje své zážitky „z první linie“. Během pár hodin se pod jejím příspěvkem začínají objevovat první prosby: „Prosím, položte tam růži za mého přítele Jana Vodňanského,“ píše například bývalý europoslanec Jaromír Štětina a vzpomíná

na českého spisovatele a písničkáře, který koronaviru podlehl na začátku března.

„Chtěla jsem uctít zemřelý. Došlo mi, že ne všichni měli šanci zaregistrovat před několika dny výzvy ostatních, kteří tam byli v prvních dnech, a mrzí je, že nemůžou uctít památku svých nejbližších,“ vysvětluje mi později Tereza. Na Staroměstské náměstí vyrazila ještě s další ženou. Že půjdou dvě, se domluvily také na sociální síti. „Už jen fotky, které jsem viděla na Twitteru z místa, byly pro mě natolik silné, že jsem se bála, že bych to neztvářela. Už jen u nich jsem brečela,“ popisuje, proč nechtěla jít samotná. „Nepřála jsem si, aby mě tak ostatní viděli. Chtěla jsem se držet. A kdybych zapalovala svíčky a pokládala růže sama, strhávala bych na sebe příliš pozornost. Cítila bych se nervózně, a i bych se styděla. Ve dvou se to lépe táhne, i kdyby ta svíčka byla jen jedna.“

Dohromady tak obě ženy na náměstí položily osmnáct svíček a osmnáct růží. „Někteří se mi ozvali do zpráv, někteří napsali veřejně pod tweet. Víím konkrétní jména u většiny, které jsme takto uctily. A skoro každé svíčce a růži s křížkem jsme dali jméno zemřelého,“ dodává Tereza.

Naděje uprostřed Prahy

Kříže, vytvořené křídovým sprejem, chtěl pražský magistrát původně smýt hned v den, kdy je tam aktivisté nastříkali.

Protože se ale místo velmi rychle proměnilo v pietu, rozhodlo vedení města o tom, že je na dlažbě nechá.

Já se na náměstí ještě jednou dostávám ve čtvrtek 8. dubna. Některé kříže už smysl děší, další skoro nejsou vidět. Pár jich někdo dokonce obtáhl barvou, takže na náměstí mezi ostatními dost jasně svítí. Právě ve čtvrtek ráno je ale náměstí najednou pomyslně prázdné. Člověk už nemusí skoro kličkovat mezi svíčkami a květinami. Ty totiž skauti předchozí den večer odnesli na jedno místo. Lidé ale na náměstí přicházejí dál. Pozoruju, jak se zastaví, prohlížejí si jména. Někteří jdou dál, jiní si celé náměstí fotí.

Na mě místo stále působí dost silně, i bez svíček a květin. Ačkoliv jsem kvůli pandemii koronaviru nepřišla o blízké, o řadě svých kamarádů to říct nemůžu. Znáám také osudy těch, kteří se nemohli se svými milovanými rozloučit. A jak je to trápí. Možnost zastavit se a udělat to alespoň symbolicky u kříže, který pro nás křesťany znamená právě vítězství Ježíše Krista nad smrtí, mi ale dává naději. Naději, že život nekončí na nemocničním lůžku v obklopení lékařů a sester ve speciálních oblecích. Ale že snad i některý vyhlásí život, který kříž připomíná, měl jistotu toho života věčného. ■

V NEMOCI JE VŠECHNO JINAK

text **MATĚJ HÁJEK** foto **ARCHIV AUTORA**

Celý svět obestřel přízrak nemoci zvané covid-19. V centru pozornosti všech médií jsou proto zasloužené zdravotníci. Mezi nimi pracují také kaplani a jedním z nich je i Matěj Hájek. Denně se setkává s nemocnými, s jejich příbuznými i s těmi, kdo o ně pečují. Ve třech zastaveních s ním můžeme prožít zkušenosti z terénu.

Máme za sebou rok výrazně ovlivněný celosvětovým výskytem vysoce nakažlivé a život ohrožující nemoci. Přesněji řečeno, vstoupili jsme do druhého roku, kdy se učíme žít ve světě, kde je covid-19 přítomen. Ať už nás osobně současná situace děsí, anebo nás příliš nevyvádí z míry, důsledky pandemie se nás všech dotýkají na každém kroku. Primárně je ohroženo naše zdraví. Proto je přirozené, že ve středu pozornosti jsou (kromě tragicky nekompetentních a zlou vůlí zkfivených veřejných představitelů) zdravotníci a zdravotnické prostředí. Sestry, lékaři a další pracovníci v nemocnicích jsou naši dnešní hrdinové. Chválíme a obdivujeme je jako lidi „v první linii“. A je to jistě na místě. Pracuji jako kaplan ve dvou malých pražských nemocnicích. Spolu s kolegy z podpůrného týmu mám tedy vzácnou příležitost setkat se s nemocnými lidmi, jejich příbuznými i s těmi, kdo o ně pečují. Dovolte proto, abych se s vámi podělil o krátkou úvahu inspirovanou tím, co se v současnosti děje nejen v nemocnicích.

Zastavení první

Prší. Suneme se s Jakubem z kopce po strmém a mokřém chodníku. Scházíme zapomenutou postranní cestou od hlavního vchodu Nemocnice Na Bulovce. Kořeny okolních stromů tísnivě prorůstají popraskaným asfaltem, jako by se život nechtěl nechat zatlačit. Nesu červený tuhý pytel na zádech. Jakub má černý batoh nacpaný tak, že zip se asi brzy rozjede. Uvnitř je ženské oblečení, pár šperků a věci osobní potřeby. Jakub byl vždycky drobnější, ale dneska jako by se viditelně ještě zmenšil. Vracíme se z ARO, kde před hodinou zemřela Jakubova žena Marie. Na leukémii a na covid. Bylo jí 44 let. Marie musela odejít, navíc v nemocnici, jinak to bohužel nešlo, i když se velmi snažili, aby zemřela doma. Na tomto světě, teď už bez ní, zůstává sedmiletá Marianka, desetiletý Tonda a Jakub, jejich táta.

Pomalou a navnějšku kráčím, není co říct. A najednou se za námi ozve nepřilíš hlasitý, ale pevně naléhavý a jasný hlas.

„Jakube, jen jsem vám chtěla říct, že je mi strašně líto, co se Marii i vám stalo. Nemůžu vám už víc pomoci, ale...“ Hlas je nalomený náhlým pláčem. „Přeju vám, ať se vám i dětem daří co nejlíp. Jsou krásní. Je mi to moc líto.“ Následuje pevné objetí. Mladá paní má na sobě fialový stejnozkroj zdravotní sestry z oddělení emergency, na nohou návleky a respirátor. Proti všem zvyklostem a asi i pravidlům vyběhla takto na ulici. Šedivý, mokřý závoj tísnivého rána se na chvíli projasnil. Byla tak nečekaná, tak srozumitelná, tak důležitá. Tady se děje zázrak. Zázrak dotyku opravdového lidství.

Je to příklad za tisíce dalších. Nabízí se říci, že tohle přece život nikomu nevrátí. Domnívám se však, že to není tak úplně pravda. Namísto strachu zde ke slovu přichází odhodlaná blízkost. Marie (kdoví proč) musela zemřít. Nesli s nejbližšími nepředstavitelnou tíhu, ale nešli úplně sami. A Jakub to dobře ví. Zažil setkání s opravdovostí a dobrotou uprostřed nejtěžší ztráty.

Zastavení druhé

Křesťanovi je přirozené vnímat v událostech života jakýsi hlubší, mnohdy skrytý význam. Věříme, že život tu není „jen tak“, ale že za vším, co se děje, nějakým způsobem stojí Bůh. Že Bůh každou událostí něco zamýšlí, každá (velká i malá) věc nese svůj podstatný význam. Tím spíš potom máme tendenci takový význam hledat ve skutečnostech s tak výrazným dopadem na život většiny populace, jako je současná pandemie. Co tedy, Pane Bože, tímhle vším zamýšlíš? Je to trest? Je to zkouška? Je to výzva, a tedy vlastně příležitost – pro mě osobně, pro lidstvo?

Dovoluji si vám předložit snad trochu jiný pohled. Učí mě ho lidé působící v nemocnicích. Mnozí z nich totiž ona „znamení (této nezvyklé) doby“ berou upřímně vážně. Ne ovšem ve smyslu hledání metafyzických, „hluboce duchovních“ souvislostí a skrytých významů. Neřeší příliš otázky proč, proč teď, proč já, proč my? Jejich převládající postoj vystihují daleko spíš věty: „Dobrá, tak co můžu dělat, aby se to zvládlo? Anebo možná spíš, jak je možné v této nové situaci lidsky „být“? Okolnosti jsou (kdo ví proč) o něco těžší, vcelku otravné a rozhodně znejišťující. Dobře tedy, tak jak v této nové situaci můžu pomoci?“

Je to postoj neokázalé, sebe-přesahující, dělné ochoty „být v tom společně“. Nejen na billboardech, nýbrž v reálném životě. Je v tom určitá moudrost neřešit nepodstatné a napřít pozornost a síly k tomu, na čem opravdu záleží. Mnozí se tak stávají bližními. Uskutečňuje se zde „solidarita otřesených“. Nejen v tom, že dál poctivě (a mnohdy s rizikem) vykonávají odbornou zdravotní péči. Ale často projevují zvýšenou citlivost a pochopení k tomu, že všichni prožíváme ohrožení. Jako by se kdesi rodila autentická úcta k tomu, že nitro nás všech je jaksi obnaženější ve své vydanosti a křehkosti.

V myslí se mi vyjevuje množství setkání s Ježíšem Nazaretským, kdy se lidé okolo často úplně míjeli v tom, o co se jedná, co je nyní důležité a dobré. Neptejte se: „Kdo zhřešil? On, nebo snad jeho rodiče?“ Je to mylně položená otázka. Ptejte se raději:

„Jak mohu zachovat a podporovat život za daných okolností?“ A pak uvidíte světlo. (srov. J 9,1-7)

Zastavení třetí

Když přijde do života nemoc, platí, že všechno je jinak. Na mysl mi přichází tajemstvím opředaná, mysticky znějící prosba apoštola Pavla, aby nám bylo zpřístupněno poznání toho, co je „skutečná šířka i délka, výška i hloubka“. Hovoří se

to, co nakonec přináší mnohdy zásadní a nečekanou úlevu, to, co přináší hlubokou naději, není objevení závrtných duchovních pravd. Je to vždy setkání. Setkání s nelíčeným soucitem, s porozuměním bolesti a nouzi, s tím, když někdo unese, že je to teď pro mě opravdu těžké. Setkání s ochotou neutéct, když mi to nesluší, nejsem plný životního elánu a třeba už mi ani nejde na nic moc přijít a na něco se těšit.

Ne-mocnice vlastně od základu mění

zde o Kristově lásce. (srov. Ef 3,14-21) Ta prý všechno v životě přeskládá. Jako by se počítalo s tím, že věci života jsou seřazeny podle jiných souřadnic, než které vnímáme běžně, snad v čase domnělé zajištěnosti. Zkušenost z blízkosti nemocným a těm, kteří o ně pečují, mě vede k závěru, že toto přeskládání a přerámování není žádnou „vědou“. Možná, že ty skutečné šířky a hloubky mají zcela představitelný, konkrétní, přízemní rozměr.

Ano, v situaci nemoci jsme všichni překvapováni. Ten, koho se nemoc týká, ale také my, kteří se s nemocným, mnohdy bezradně, pokoušíme ujit kus cesty po jeho boku. Téměř každý, kdo nemocí prochází, si něco nového a nově uvědomuje. Dochází k bilanci a přehodnocování. Ale

pojetí toho, co znamená síla (moc). Obdivuhodné nasazení v kombinaci s vědeckou a klinickou genialitou lékařů a sester jsou úžasným Božím darem, který velmi často zachraňuje biologický život. Právě tento dar ovšem také odhaluje jednoduchý fakt, že život je víc než přežití. V nemocnici jsme často svědky toho, že ani ta největší moc nestačí, aby se cokoliv podstatné v životě změnilo. A zároveň, že stačí „do blízkostí všedního dne vtělená láska“, aby se dobrým směrem pohnulo úplně všechno. Směrem k oné prosté, a přitom závrtně hluboké naději, že „i kdybychom zemřeli, budeme žít“. Děkuju všem, kteří jsou vtělením této nezištné, vytrvalé a život zachraňující lásky.

KAUZA ACHAB

ptala se EVA ČEJCHANOVÁ

Protože se přede mnou pokořil, nedopustím to zlo za jeho dnů, ale uvedu je na jeho dům za dnů jeho syna.

1 Kr 21,29

Těmito slovy Hospodin zjemňuje hrozivá slova soudu nad Achabem, která pronesl Eliáš, když Achab nechal zavraždit zámožného Nábota kvůli jeho vinici. (1Kr 21,21) **Ale je to až taková úleva? A hlavně – jak k tomu Achabův syn přijde? Žádný rodič, pokud je normální, by výrok ve stylu „nezabiji tebe, ale tvého syna“ nebral jako úlevu.**

Úleva to opravdu není. Mně se ale zdá, že příběh o Achabovi a Nábotově vinici je v mnohém podobný příběhu o králi Davidovi, který zhřešil s vnanou, leč vdanou Batšebou. (2S 11 a 12) Aby zahladil stopy, když Batšeba otěhotněla, poslal na smrt jejího manžela Urijáše. Oba králové, David i Achab, jednali papalášsky – aby dosáhli svého, musel někdo jiný zemřít. Hospodin potom ke králům posílá proroka, k Davidovi Nátana a k Achabovi Elijáše. Ti jejich jednání pojmenují. Za takové jednání zasluží člověk podle Bible smrt. Králové ale činí pokání – a nakonec oběma umírá syn. Zdá se mi, že vyprávění o Davidovi i Achabovi sleduje podobný vzorec.

Ale je to nespravedlivé...

Nespravedlivé je to jistě z hlediska individuální odpovědnosti, na kterou jsme v naší civilizaci zvyklí. Sami o sobě uvažujeme především jako o jednotlivcích. Každý jede na svůj účet. Takové pojetí je výsledkem dlouhého kulturního vývoje.

Už mezi Starým a Novým zákonem pozorujeme posun. Hrdinou Starého zákona je lid Izraele. V Novém zákoně Ježíš oslovuje jednotlivce – jako by ho vždycky napřed vyloupl ze slupky jeho skupinové přináležitosti (že je třeba celník, Samařan nebo Syroféničanka). Starý zákon o člověku uvažuje jako o součásti větších kolektivů. V naší

době jsme tohle povědomí kolektivní přináležitosti ztratili.

Nejpozději od dob osvícenství platí, že „myslím, tedy jsem“ – obojí v jednotném čísle. V tom duchu pak protestujeme proti principu kolektivní viny, ale nevádí nám princip kolektivní výhody. Nijak jsme se nezasloužili o to, v jaké části světa jsme se narodili, že to bylo ve střední Evropě, kde není sucho a každý má co jíst. To představuje neuvěřitelnou výhodu každého školáka – oproti milionům školáků třeba v Egyptě nebo v Sýrii. Když si ale takhle samozřejmě užíváme kolektivních výhod, proč se tolik bouříme, když dojde na kolektivní vinu?

Ale nebouří se proti kolektivní vině už prorok Ezechiel? Když odmítá pořekadlo „Otcové jedli kyselé hrozny a synům trnou zuby“, odmítá přece dědičnou vinu.

To máte pravdu. Už ve Starém zákoně se o slovo hlásí představa individuální odpovědnosti. V 18. kapitole knihy Ezechiel prorok odmítá představu nezvratné dědičné viny. Důraz té kapitoly je na pokání. Člověk nejen nemusí nést následky za hříchy předchozích generací, také jeho vlastní mu Pán Bůh odpustí, když bude činit pokání.

V jaké době žil a působil prorok Ezechiel? Individuální odpovědnost byla v jeho době novinkou?

Ezechiel byl judský prorok ze začátku exilu v 6. stol. př. n. l., žil tedy víc než dvě století po Achabovi. Byl v první várce deportovaných, kteří pak prorokovali z Babylona. Bylo to v době, kdy v Jeruzalémě dál působili poslední z králů davidovské dynastie. A také prorok Jeremjáš. Je zajímavé, že stejně jako Ezechiel v exilu pracuje také Jeremjáš v Jeruzalémě s příslovím o kyselých hroznech. A stejně jako Jeremjáš vidí možnost individuálního pokání, kterým se člověk vymaní z hříchů, kterých se dopustili jeho otcové. (Jr 31,29)

Proroci se tehdy smiřovali nejprve s částečnou deportací a pak v roce 586 př. n. l. se zbořením

**Doc. PETR SLÁMA,
Ph.D. (1967)**

Na Katedře Starého zákona ETF v Praze vyučuje Starý zákon, hebrejštinu a výběrový kurz judaistiky. Je ženatý, s manželkou Lucíí mají tři dcery.

chrámu. Toho chrámu, o kterém Hospodin zaslíbil, že tam dá navěky spočinout svému jménu. Jak toto zaslíbení smířit s tím, že na vlastní oči viděli chrám v troskách? Přišli s teologickým vysvětlením, že je to trest za nevěrnost Izraele a že jediná cesta je pokání.

Můžeme se tedy jako současní křesťané spolehnout na to, že našim dětem „nebudou trnout zuby“ za naše chyby?

Nakonec snad ano. Ale o dispozicích, kterým podléháme v důsledku vlivu generací, ani chvíli nepochybují. Rodiče zásadním způsobem determinují svoje děti. Myslím, že biblická zmínka o „dostřelu“ našich činů do třetího a čtvrtého pokolení je vypořádaná a odpovídá i naší zkušenosti. Z této determinace nás evangelium může vysvobodit. Ale je iluzí naší individualistické doby, že v životě jedeme jen každý za svoje. Jsme součástí kontinuit a bloků, které nás ovlivňují. Kdo si reálně uvědomí tuhle mezigenerační determinaci a rozhodne se s tím pracovat, třeba formou meditace o osudech rodičů a prarodičů nebo zástupného vyznávání vin, a odevzdává to Pánu Bohu, dělá moudrou věc. Ezechielova slova jsou spíše než informací o stavu věcí něčím jako pozvánkou, povzbuzením ke snaze přiznat a vyznat chyby vlastního společenství. Když křesťanství nabízí individuální vztah k Pánu Bohu, nabízí vlastně možnost, jak pracovat na determinacích z minulosti.

Achab vládí po Eliášovu proroctví ještě dlouho, ale Jezábel nakonec sežrali psi a Achabovu krev chlemtali při výplachu válečného vozu. (1Kr 22) Jejich syn Achazjáš vládí jen krátce – propadl střechou a zemřel. Naplnila se tak všechna proroctví, jako by úvodní Hospodinovo slitování nad pokořeným Achabem neexistovalo. Jak si to lze vysvětlit?

Knihy královské píšou autoři, kteří sledují více motivů. Vyjadřují teologické hodnocení minulosti. Ale skutečný průběh událostí úplně obejít nemohou. Tvrdá data – například pořadí králů nebo skutečnost, že král Achab byl významný král, něco jako Karel IV. Izraele, jehož registrují i texty okolních říší – představují obrysy, které pak autor doplňuje epizodami a poznámkami, jak mu je dodala ústní tradice a jistě také jeho teologická představivost. Jedním ze zásadních myšlenkových směrů byla proroky inspirovaná teologie, kterou zachycuje kniha Deuteronomium a které proto někdy říkáme deuteronomismus. K jeho důležitým pravidlům patří víra, že Bůh řídí dějiny. Různé katastrofy nejsou projevem Boží bezmoci, ale jeho trestu. V deuteronomistických dějinách můžeme vypořádat následující „čtyřtakt“: 1) Bůh svůj lid zachraňuje; 2) tento lid je ale zapomnětlivý a nevěrný; 3) Bůh na tento lid přichází s trestem, což na straně lidí má vést 4) k pokání. Pokud je pokání upřímné, dostáváme se znovu do bodu 1.

Konkrétní případ krále Achaba je ale těžké nějak teologicky prezentovat a dokládat na něm jiné ponaučení než ta dílčí – třeba odstrašující momenty papalášského jednání nebo manželství s „cizí ženou“, před kterým židovská tradice varuje dodnes.

Evangelikální teologický seminář - VOŠ

TEOLOGIE, PASTORACE A PSYCHOLOGIE, SOCIÁLNÍ PRÁCE

- akreditované studium: denní 3 roky, při zaměstnání 4 roky, titul DiS.
- možnost návazného ročního Bc. studia na vybraných VŠ
- další možnosti studia a nabídku kurzů najdete na www.ETSPraha.cz

Kurz Výchova dětí

Kurz Výchova dětí, který byl až dosud k dispozici pouze se slovenským dabingem, je už dostupný také v češtině. Kurz pochází ze stejné dílny jako kurzy Alfa, Manželské večery nebo kurz Výchova teenagerů. Je velice jednoduché jej uspořádat naživo i online. Pustí se video a Nicky a Sila Leeovi spolu s odborníky, rodiči i dětmi mluví k jednotlivým tématům. Po videu následuje diskuze ve skupinkách podle připravených otázek k tématům, která jsou v příručkách.

Videa kurzu i příručky si můžete objednat na www.kmspraha.cz, a to jak pro stažení online, tak na USB. Obojí v češtině a v lepším rozlišení. Více informací o kurzu a podpora vedoucích jsou k dispozici na www.manzelskevecery.cz nebo na adrese renataseniglova@volny.cz.

Reakce účastníků: Kurz mi pomohl víc si věřit nejen ve výchově svých dětí. Pomohl mi víc naslouchat dětem a věnovat se jim. Líbily se mi nové informace a diskuze s ostatními. Kurz mi pomohl zamyslet se nad svým přístupem a získala jsem nové tipy.

RENATA ŠENIGLOVÁ

KVALITNÍ KÁVA

připravil **BRONISLAV MATULÍK** foto **AUTOR**

Než se dostaneme k tvé profesi, zeptám se nejprve na tvou víru v Krista.

Se mnou to bylo takové komplikované a moje cesta ke křesťanství nebyla vůbec přímočará. Jako spousta lidí jsem věděl, že je něco víc, nějaká vyšší bytost, síla, energie, prostě něco nad námi. Na vysoké škole jsem začal tancovat společenské tance, kde jsem se seznámil s lidmi, kteří se zabývali prací s energií, Reiki, duchy a já nevím co ještě. Bylo to moje první setkání s lidmi, kteří se zabývali duchovnem. Zaujalo mě to a začal jsem pronikat do těchto směrů. Zkušenost to byla moc zajímavá, ale některé věci mi tam nedávaly úplně smysl. Také za tím bylo neustálé vědomí, že když člověk nebude opatrný, tak ho to může zničit.

Opět na tancování jsem se seznámil s Helenkou, mojí manželkou, která byla věřící. A začala smršť dotazů z mé strany, proč, co a jak, jak to všechno je. No a ono to dávalo smysl – bez slepých uliček, bez nebezpečí, že něco udělám špatně a někomu či něčemu se znelíbím. Pak mě protáhla po pár církvích v Praze... To je hodně ve zkratce, bylo by to na dlouhý příběh.

Víra v Krista pro mě znamená lásku, bezpečí, jistotu, pevný bod mezi vším proměnlivým – způsob života.

Jak ses dostal ke kavárénství? To máš tak rád kávu, nebo jsi našel díru na trhu?

Dělám si legraci, že jsem v tom nevinně. S původní myšlenkou přišla manželka, už je to čtyři a půl roku. Mělo se jednat o „hladové okno“, pouze káva a svačina s sebou – i proto název FofrKafe. Měla to být taková bokovka k našim tehdejšími zaměstnáním a byli jsme domluveni

se dvěma přáteli, kteří měli pracovat za barem. Tento projekt se zhroutil dřív, než začal, protože paní majitelka prostoru, kde naše mini kavárnička měla být, z toho těsně před podpisem smlouvy vycouvala. Ocitli jsme se v situaci, kdy se rozeběhly určité procesy k rozjetí podniku, a najednou nebylo, kde ho provozovat. Vtipné je, že ještě ten den se uvolnil prostor o jedny dveře vedle, který však byl 4krát větší. Před námi bylo dilema, co s tím. A tady se začal psát příběh Fofru, jak ho známe teď.

Ale zpět k otázce, původní myšlenka rozhodně nebyla založit kavárnu kvůli obživě, ani že bych našel nějakou obrovskou díru na trhu. Naše „díra na trhu“ byla přiblížit se jako křesťaně lidem v malém prostoru s kávou s sebou... a trochu nás to přerostlo.

Založil jsi síť kaváren s názvem FofrKafe. Kde všude? Vycházíš z toho, že lidi nemají moc času, ale na chvíli by se zastavit mohli?

V současné době máme tři podniky. Původní Fofr v Liberci u radnice na náměstí Dr. E. Beneše, školní kantýnu na Podještědském gymnáziu v Liberci a teď nejnovější přírůstek – kavárnu v Soukenické. Název kavárny je z původní myšlenky, líbil se nám a nějak se nám vryl do hlavy, že jsme ho ponechali. Je pravda, že lidé dnes často říkají, že nemají čas a dnešní doba sežere všechnen čas, který si neuhlídáme. Já říkám, že čas má každý – jen volí, komu ho dá. Je zajímavé, že i velmi vytížení lidé si najdou na kávu čas a často to berou jako takové vytržení z reality. Dát si kávu, prohodit třeba pár slov s baristou a na chvíli vypadnout z toho shonu.

LEOŠ PAVLATA

Pocházím z Krkonoš z Rokytnice nad Jizerou. S manželkou Helenou máme dvě děti – Teodora a Daru – a nyní žijeme u Hrádku nad Nisou. Mám maturitu z pozemního stavitelství a bakaláře z ekonomie. S manželkou jsme členy v Apoštolské církvi v Liberci u Standy Harta.

Káva je socializační prostředek, lidé si jdou sednout na kafe. Tomu napomáhá interiér a milá obsluha. S čím se mohou návštěvníci u tebe potkat?

Milá obsluha, to je podle mě to nejdůležitější. To je to, proč se lidé vrací. Pěkný interiér, dobrou kávu a zákusky i kvalitní služby dokáže úplně zabít nepříjemná obsluha. Pak je to vše k ničemu. Takže – milá obsluha, kvalitní káva, bezlepkové dorty a zákusky vlastní výroby, svačiny, polévky, alko a nealko nápoje. Pokud je to možné a dává to smysl, tak se snažíme odebírat produkty a výrobky od menších, regionálních dodavatelů.

Spojils svou podnikatelskou činnost se svou vírou – ve tvých kavárnách lidé mohou dostat nejen kávu a zákusek, ale také Slovo Boží. Jak to praktikuješ a jak na to reagují?

Často slyším, že jsme křesťanská kavárna, a já na to říkám, že nejsme. Podle mě to je úplně jiný koncept. Jsme kavárna, kterou vlastní křesťané a ve které pracují převážně křesťané. Cílem kavárny není přímá evangelizace, to může být soukromá aktivita moje nebo jiných členů týmu a kavárna pro to může vytvořit prostředí. Na zdi v kavárně máme vždy biblický verš. Je to super povzbuzení, někdy zase napomenutí nebo téma k hovoru.

Dle mého názoru je stěžejním bodem snažit se vše dělat dobře, tak jak se má. Jednak ve vztahu k zákazníkům, že o ně máme skutečně zájem, k zaměstnancům, ale i co se prodávaných produktů a všech služeb týče. V tom je, myslím si, Boží princip a je to to, co lidé cítí a co je přitahuje. U nás v kavárně je vítán každý, bez ohledu na vyznání, barvu pleti, orientaci nebo cokoliv jiného, pokud je slušný a neobtěžuje ostatní. A jestli dojde na nějaký rozhovor, tak je to super. Ale naším cílem není „náprava“ lidí podle našich představ.

V kavárnách nabízíš samozřejmě kávu, ale jakou? Kolemjdoucí oslovuješ například mapou Afriky – představuješ, odkud pochází aktuální nabídka. Která káva je podle tebe nelepší?

Ve všech našich kavárnách připravujeme výběrovou kávu, kterou nám dodává Petr Slepánek z Beansmith's. Asi nejzajímavější na výběrové kávě je to, že za ní vidíte konkrétní lidi. Znáte její přesnou cestu od farmáře až do šálku. Je fascinující, kolik lidí se podílí na tom, abyste si mohli vychutnat vaši oblíbenou kávu.

Kávy u nás jsou vždy jednodruhové arabiky a setkáte se u nás s kávou z Brazílie, Etiopie, Peru, Barmy, Keni, Kolumbie a z dalších a dalších zemí. Z aktuálních káv, které máme v nabídce, mě asi nejvíce

baví káva z Peru – Elicer Diaz Diaz. Pokud se trefíš, tak ji u nás můžeš vyzkoušet na batch brew. A pokud se ptáš na druh nápoje, tak mám takovou pravidelnou kombinaci – ráno ke snídani caffè latte s dvěma shoty a potom už piju batch. A proč? Protože mi to prostě chutná, sedí mi to – a o tom to celé je. Pokud káva chutná a dělá člověku dobře, tak je to v pořádku.

Nedá mi to, abych se nezeptal, jsa také kafař, co soudíš o tolerovaných drogách, neboť káva patří do této kategorie – nabuzuje energii, zbavuje únavy, zvyšuje bdělost, zlepšuje náladu...

Máš pravdu, že svým způsobem káva droga je, ale řekl bych, že poměrně neškodná, stejně jako čaj, nad kterým se paradoxně lidé moc nepozastavují. Třeba cukr je podle mě pro společnost mnohem nebezpečnější, přitom ten moc jako drogu nevnímáme, i když závislost na cukru vzniknout může. Pokud vím, tak káva zatím nemá prokázané nějaké přímé negativní účinky na zdraví, což se o cigaretách či alkoholu říci nedá.

Já mám kávu spojenou s lidmi a vztahy, také může být určitým rituálem, který nás „hodí do pohody“ a vytrhne ze všedních starostí. No a lepší nálada a více energie je spíš efekt toho, jak kávu vnímáme, při jaké příležitosti si ji dáme a co všechno se okolo tohoto „rituálu“ děje, než kávy samotné.

KAVÁRNÍK

Základem je provozování kavárny a příprava kávy. Kavárník musí znát vše, co se nabízí, držet nastavený standard v kavárně a vše co s tím souvisí, starat se o tým. Dále je to trochu instalatér, elektrikář, truhlář, malíř, cukrář, kuchař, údržbář, opravář, psycholog, uklízeč, účetní a všechno možné další, co se může přihodit a je třeba to řešit.

STRACH A CITLIVÁ TÉMATA

připravil **BRONISLAV MATULÍK**
anekdota **ROMAN GADAS**

Je lepší některá témata v církvi vůbec neotevírat, nebo je žádoucí nebát se konfliktů? Mohou dnes rozličné názory na ordinace žen, na stvoření, predestinaci, tisícileté království, homosexualitu a další rozdělit naše sbory? Uneseme pluralitu názorů, aniž bychom se navzájem posílali do horoucích pekel?

Tak nevím, jestli jsme to s tou otevřeností nepřehnali...

BEDŘICH SMOLA
kazatel a správce
Sboru CB Vsetín
– Maják

Žádná témata by neměla být tabu. Výzva vždycky je kde, kdy a jak tato témata otevírat. Obzvlášť v dnešní době, která je stále komplexnější, mnoho lidí hledá ve víře jistotu a odpovědi na životní otázky. Neustálé otevírání těžkých témat způsobuje nejistotu a pochybnosti. Na druhou stranu jsou tu lidé, kteří rádi hledají komplexní odpovědi a nejsou spokojeni s těmi jednoduchými. A pak jsou tu ještě lidé, pro které jsou citlivá témata osobní, a ne jenom teoretická, hlavně pokud se jedná o některé etické otázky, jako jsou rozvody, homosexualita, potraty atd.

Jedna rovina diskuze je na půdě místního sboru. Osobně bych dělal rozdíl mezi citlivými a aktuálními tématy. Život sboru s sebou přináší dostatečné množství aktuálních témat, která je potřeba diskutovat – ať je to rozvod, nebo děti, které mají problémy se svoji sexuální identitou, vedoucí, který morálně selže. Zároveň je úloha vedoucích sledovat a možná často i předvídat, která témata to jsou a kde vznikají potenciální nebezpečí nebo otázky.

Ty nemusejí být jenom morální, ale mohou být také teologické nebo praktické. Blíží se volby do staršovstva a je otázka, jaké starší chceme mít a proč. Nebo jsme řešili teologickou otázku generačních prokletí, která se začala objevovat v našem okolí a také ve sboru. Naše zkušenost byla taková, že v těchto tématech je potřeba jednota vedoucích. Když

jsme se na Majáku dostali do takové situace, bylo klíčové prodiskutovat témata s vedoucími a pak prezentovat jednotný pohled na věc.

Poslední rovina je širší církve, v tomto kontextu rovina denominace. Tak jako ve sboru, i v celé církvi je úloha vedoucích identifikovat a předvídat témata, která jsou aktuální. Obrovská výhoda je, že tam se dá diskuze vést na odbornější úrovni, obzvlášť u etických a teologických témat. Z této diskuze potom mohou čerpat sbory. Aktuální témata nemusí být jen teologická nebo etická, ale také praktická, a přesto stejně citlivá. Jde například o otázky směřování a budoucnosti církve – jaká církev budeme a chceme být. Tato témata většinou nejsou palčivá, ale přesto jsou aktuální pro předávání vlastnictví dalším generacím.

Člověk nebo člověčina?

JAN ASSZONYI

kazatel a správce
Sboru CB Olomouc

Nejprve stručné odpovědi na položené otázky. Považuji za žádoucí překonávat ochranné tendence a otvírat citlivá témata. Ano, církve dokáže rozdělit leccos, tedy i zmíněná témata. Jestli uneseme pluralitu názorů, to nevím.

Není samozřejmě otvírat citlivá témata a automaticky předpokládat, že tím nezašáhne do našich vzájemných vztahů. Za podstatnou podmínku pro pokojný a podnětný rozhovor na jakékoli téma považuji jistotu bezpečného prostředí. Zmíním dvě z jeho charakteristik. Tou první je jistota vzájemného respektu a úcty. Chci-li poctivě odhalit své pochyby, zápasy s daným tématem a důvody svých postojů, pak si chci být dostatečně jistý, že nebudu znevažován, nebudu považován za nedouka a nebude

se mi otloukat o hlavu „pravda“ o tom, že je „přece jasné, že je to tak či tak, a jak je možné, že to nevím...“.

Tím se dostávám ke druhé vlastnosti bezpečného prostředí. Je navýsost důležité, aby pokud možno všichni účastníci rozhovoru vnímali sebe sama ne jako ty, „kdo vědí, jak to je“ a se svou pravdou jdou do boje, případně chtějí druhé poučovat. Nýbrž jako ty, kteří hledají odpovědi na své otázky, ve svém hledání někam dospěli a teď jsou ochotni se o výsledky svého hledání podělit s druhými. Pokud se dostanou citlivá témata do bezpečného prostoru, v němž je respekt, úcta a sdílení se – ne primárně s pravdou, nýbrž s vlastním hledáním – pak určitě existuje naděje na pokojné, podnětné a obohacující setkání.

V úvodních otázkách mě zaujalo slovo „strach“. A ptám se: „Proč? Z čeho? Co mě opravdu ohrožuje?“ Ve výsledku se dost možná ukáže, že můj strach byl a je zbytečný.

VÍT HLÁSEK

vikář Sboru CB Praha
Jižní Město

Předpokládejme, že se „otevřítím témat“ myslí diskuze, kterou doprovází hluboký respekt ke všem zúčastněným. Mluvíme o diskuzi jako o společném pokorném hledání Pravdy, které jsme všichni podřízeni.

Je církev zdravá? Je sbor, ve kterém žiji, otevřený, odvážný a zároveň oddaný Bohu? Jsme ochotni věnovat čas tomu, abychom poctivě četli slova Písma, které je posledním měřítkem naší víry a života, s ohledem na dějinné souvislosti a mnohost žánrů, které se v Bibli nachází? Pokud si na tyto otázky odpovíme „ano“, pak se zajisté nemusíme bát citlivými tématy zabývat. Můžeme totiž mít jistotu, že pro naše bratry a sestry v Kristu jsou těmi podstatnými věcmi víra, láska a naděje, a nikoliv „ten správný názor“ na otázku ordinace žen, stvoření, Božího předurčení, domnělé existence

přesného „jízdního řádu“ posledních dní atd. Ochota podělit se o své přesvědčení – třebaže se domníváme, že s ním mnozí nebudou souhlasit – je tak v tomto případě projevem důvěry ve schopnost lidí vzájemně se přijímat odlišným stanoviskům navzdory.

Naopak skutečnost, že se některým ožehavým otázkám snažíme principiálně vyhýbat, nás může upozornit na několik věcí. Jednou z nich je třeba právě onen nedostatek důvěry v druhé, kteří by nás i navzdory odlišným stanoviskům nepřestali v lásce přijímat.

Zdravá církev názorovou pluralitu – nejedná-li se o pluralitu ve věcech podstatných – ustojí, a bude jí to dokonce ku prospěchu. Názorová uniformita a absence kritického myšlení jsou znakem sekty. Ve zdravé církvi spolu lidé mohou nesouhlasit, a přesto se respektovat a mít se navzájem rádi. ■

Obsah rubriky nemusí vyjadřovat
názor redakční rady.

PETR PLAŇANSKÝ, kazatel KS Nymburk

„Hle, já vás posílám jako ovce mezi vlky; buďte tedy obezřetní jako hadi a bezelstní jako holubice.“ Pár

pozoruhodných Ježíšových slov se objevuje uprostřed mezi instrukcemi ke sdílení radostné zprávy a důsledky, které to může přinést. Mistr posílá učedníky mezi lidi, zároveň je před nimi varuje. Opravdu zvláštní!

Jdeme jako ovce mezi vlky. To může skončit slušným masakrem. Pokud však budeme obezřetní, nejspíš obstojíme a naše bezelstnost zanechá v posluchačích nesmazatelnou stopu. Přesto může jít o život...

Odvahu ke svědectví nalezneme nejspíš ten, kdo dokáže oddělit lidskou bytost, která je potřebná a žizní po slovech života, od striktního systému, který ač má sloužit, mnohdy spíše ztrochuje. Je to rozpoznaní rozdílu mezi člověkem a člověčinou. Co nakonec převáží? Odvaha být tu pro bližní, nebo strach před požadavky, zvyklostmi a zákony?

Je překvapivé, jak Ježíšovo varování zapadá i do naší doby. Přiznejme si, že nás zaskočila a přináší rozdělení i do církve. Už teď jsou na ní viditelné šrámy. Zaznívají silná slova o zodpovědnosti, ohleduplnosti, poslušnosti, ale i ztročování, ztrátě rozpoznaní či kritického myšlení. Ve skutečnosti nerozhoduje poznání, vzdělání, inteligence, nýbrž spíše strach a hněv. Vytratil se vzájemný respekt, úcta, láska, sounáležitost, pokora. S takovými rozpory jen těžko přesvědčíme druhé o naději, jejímiž máme být nositeli.

Pojďme se vrátit k tomu, co nám bylo řečeno: budme k různým systémům a silným slovům obezřetní, avšak vůči lidem zůstaňme bezelstní. Především však důvěřujme Tomu, který je s námi až do skonání světa.

NÁS SI PO ŽNÍCH PŘEBERE BŮH

text **TOMÁŠ NAJBRT** foto **KAREL CUDLÍN**

O Svátovi Karáskovi, evangelickém faráři, autorovi písní a též i parlamentním poslanci, bylo řečeno v poslední době hodně, samá chvála vesměs. Zaslouženě, myslím. Určitě kladně se projevil jeho vliv i na mém skládání písniček. Dovolím si přidat pár vzpomínek z osobních setkání s tímto neobyčejným člověkem.

Jako člen skupiny Berani, která se věnovala spirituálům, jsem měl možnost se Svátou víckrát vystupovat na pódiu. S Berany jsme to dotáhli až do slavné pražské Lucerny při finále soutěže Porta. Sváťa s námi jako čestný člen zpíval i při jiných větších příležitostech, třeba v Malostranské besedě. Bývaly to trochu nervy, když Svatopluk zaujatě prozpěvoval svoje texty a pomáhal si komickými pohyby těla. Máchal kolem sebe do rytmu rukama, ovšem rytmus nebyla jeho nejsilnější stránka, takže to bývalo i pro nás coby kapelu za ním občas docela napínavé. Ale publikum ihned poznalo a ocenilo, že tady je zpěvák, který má co říci a chce své poselství jasně sdělit. Posluchači se usmívali, ale úspěch byl zaručen.

Sváťa si nezakládal na své hudební úrovni. Popularita ho jistě těšila, ale světil se mi později, že neví, jak mluvit s některými svými fanynkami a obdivovateli. Nechtěl je urazit, šlo mu však o zvěst v kázáních a textech, ne o vlastní osobu. V určité době jsme několikrát se Svátou zkusili dát se dohromady. Nešlo to tak úplně přirozeně, asi jsem byl hudebně příliš akademický pro jeho projev. Nicméně

když jsme se někde při vystoupení sešli, žádal mě automaticky, ať mu nástroj naladím. Kytaru měl dlouho ubohou, nedbal o její zvuk. Později se našli muzikanti,

SVATOPLUK KARÁSEK
18. 10. 1942 — 20. 12. 2020

za jejichž doprovodu zněly jeho písničky autenticky. Skupiny Pozdravpámbu nebo v posledních letech Svatopluk s jeho profíky mu vyhovovaly.

Obdivoval jsem vždycky jeho text Kázání o svatbě v Káni Galilejské. Melodie amerického tradicionálu nese docela výpravné převyprávění prvního Ježíšova

zázraku, jak je zapsán evangelistou Janem ve druhé kapitole. Jednoduché a výrazné melodie Sváťa vyhledával rád. K jeho nekomplikovanému zpěvu bezvadně seděly. Přiznávám, že tahle písnička byla pro mne kdysi velkým impulzem. A svým způsobem se s Karáskovým textem asi podvědomě dále srovnávám, když sám hledám vhodná slova ke zpívání.

Velkým hitem, který dokázal oslovit různé skupiny lidí se stala taky Karáskova písnička Byl boj na nebi: „...s drakem rval se Michael, s drakem zlým, lstivým. Drak na zem s nebe je svržen, teď boj na zemi trvá dál...“ Podobně, jako v písni o svatbě v Káni, nás kromě perfektního vystižení významu a smyslu biblické předlohy překvapí a chytne autorova bravurní slovní výbava. Střídají se funkčně využitě archaismy („s nebe je svržen“ nebo „věz, když tě síly opouští“) se silnými nebo hovorovými výrazy („sviňák“, „zvíře pitomý“). A mezitím zcela pietistické vyjádření typu „když Ježíš na tvé straně je, boj s tebou ten drak prohraje“. A nevyhýbá se ani prostinkým rýmům („legrační jeho svody finanční“). Sváťa se opravdu nestyděl ani v písničkách, ani na veřejnosti vyjádřit svou víru v Ježíše. Obdivoval jsem přítom jeho přirozenost.

Některá další setkání jsou pro mne nezapomenutelná. Mnohé lidi například, křesťany i nevěřící, asi zarážel jeho neokázalý způsob vnější prezentace. To je řečeno trochu kulantně. Delší vlasy, nedbalé oblečení, černé polobotky bez jakékoliv známky péče, silný kuřák... O sobě si opravdu nic nadutého nemyslel. Vyprávěl mi o svém kdysi vytouženém autě, americkém džípu. Někde sehnal jakéhosi veterána. Když ho na hradě Houska, kam byl vystrčen tehdejšími

režimem, zkoušel sám roztlačit z kopce, aby nahodil motor, najednou se auto rozjelo a rozbilo se dole o stromy. Svátovo stručné shrnutí: „Pán Bůh věděl, že bych zpuchnul...“ Mimochodem, tohle mi vyprávěl cestou z Housky do Prahy v dalším autě - v malém Fiatu 500. Nedoješli jsme však, cestou úplně upadla část motoru na silnici...

Na Housku za Svátou jezdily skupiny obdivovatelů. Zde se uskutečnila řada církevních sňatků „mániček“ a mladých párů, které by asi do kostela měly složitou cestu... Jako farář si Sváta pro tyto příležitosti vždycky oblékl talár. Věděl jasně, že je zástupcem církve a Pána. Velmi na to dbal, i když pak následné svatební veselí už bylo docela neobřadné...

Sváta nechtěl být soudcem druhých. Proto zpíval ve svém Podobenství o zrnu a koukolu: „Nechte to růst, ať spolu roste vše, co má vzrůst. Vždyť všechny hrůzy a horory byly v touze, by svět očištěn byl. My můžeme třídit brambory a nás si po žních přebere Bůh.“

Živě a s Bohem

Webinář aneb Boží wifina Hisland, Tábor 2021 Křesťanský kreativní sešit pro dívky

duchovními. Sešit obsahuje 24 témat, SMS rozhovory dvou hlavních hrdinek, otázky k zamyšlení, biblické verše a autorské ilustrace, které vybízejí ke vpisování a dekorování. Nechybí duhový modlitební deník, stránky navoněné parfémem, vyšívané texty, graffiti zeď a mnoho dalších nápadů.

Co je ale hlavní - práce s Boží wifinou vede dívky k tomu, aby si zamilovaly svoji Bibli. Knihou, kterou u tohoto dílu webináře budou objevovat, je Lukášovo evangelium. Je to i výborný podklad pro to, aby ve skupinkách, ve kterých se o prožívání jednotlivých aktivit budou sdílet, bylo živo. Protože jak hlásá slogan na webových stránkách nakladatelství - život s Bohem je jízda!

Boží wifina je publikace, která má potenciál využít z virtuálního prostoru to dobré a do monotónní a situací unavené doby přinést čerstvý vítr a nové nadšení. Webinář existuje i v anglické a polské mutaci.

Kniha

Izolace v době covidové může být i pro dorůstající křesťanské slečny zajímavější, než se zdá. V nakladatelství Hisland vyšel další díl Webináře - deníku nazvaného Boží wifina. Jedná se o kreativní autorské dílo, do kterého mohou přispět dívky ve věku od 10 do 15 let svojí vlastní tvořivostí ve stylu bible journalism. Zároveň jde o cenný podklad pro vedoucí online skupinek.

Autorky (členky CB Tábor) pružně využívají technologií, informačních kanálů i témat, která jsou dnešní mládeži blízká a která ji zajímají, a propojují je se zájmy

TIP Sváta Karásek Vino tvé výborné

BRONISLAV MATULÍK

Nakladatelství Kalich už potřetí vydává knihu rozhovorů Štěpána Hájka a Michala Plzáka s nedávno zesnulým evangelickým farářem, básníkem, písničkářem i politikem Svatoplukem Karáskem.

Chcete-li se setkat s velmi nekonformním křesťanem, pak si přečtete tuto knihu. Nespoutaná povaha, a přece spoutaný Kristem, kdesi hluboko v duši pietista, i když by to nepřiznal, nebo možná ano. Poznáte člověka od jeho narození přes studentská léta, farářování, manželství, osobní tragédie, underground, disidentské období, zatčení, nucenou emigraci i návrat domů až po projekt veselého starobince.

Tisíce lidí prošlo jeho otevřeným bytem, když neměl komu kázat v kostele. Skládal babičkám ve vesnici uhlí, chodil za lidmi do hospody a tahal opilce domů. Biskup Václav Malý po jeho smrti v rozhlasové vzpomínce řekl, že Sváta dokázal oslovit svým životem, evangeliem a svými písničkami velké množství lidí všech společenských vrstev, a stačily mu na to jen čtyři akordy. A dodal: „Kam se na něj hrabu.“

Pokud byste si chtěli přečíst jeho sbírku kázání, pak doporučuji knihu také z nakladatelství Kalich s výmluvným názvem Boží trouba.

EVA ČEJCHANOVÁ

Tadeáš

Tadeáš byl mladý muž ze spořádané a dobře fungující rodiny. Nikdy neměl pocit, že by se jeho život ubíral špatným směrem. Bylo mu čerstvě třicet let, měl stabilní a perspektivní zaměstnání, několik spolehlivých přátel a byl zdravý. Přesto se mu dosavadní život náhle otočil a změnil. Chtěl se osamostatnit a žít s přítelkyní. Pořídil si tedy byt, který uhradil z dosavadních úspor, a do roka se nastěhovali do nového domova. Pak šly události velmi rychle, ale ne tak, jak si Tadeáš ve svých snech představoval.

Krátce poté, co pořídil byt, nakoupil nový nábytek a vybavil ho vším potřebným,

rád, že s takovým člověkem ona vůbec je. A Tadeáš se hroutil dál.

Seznámila jsem se s ním díky vzkazu v e-mailové schránce. Psal v něm o beznaději, studu i myšlenkách na sebevraždu. Nevěděl, kam jít pro pomoc a zda to má smysl. Nevěřil, že ještě někdy bude žít normálně a beze strachu. Svěřoval se, že netuší, proč to vše píše, ale vzpomněl si, že kdysi byl v našem nízkoprahovém zařízení pro děti a mládež. Mluvila jsem tam tehdy s dětmi o zradě a beznaději. Četla se pasáž z Bible o tom, že se nemáme bát, protože „Já jsem s vámi“.

Odpověděla jsem Tadeášovi a sešli jsme se v kanceláři. Na konci našeho rozho-

ZE TMY K NADEŽI

Příběhy ztracených existencí

se přítelkyně začala chovat jinak než doposud. Podezírala ho z nevěry, obviňovala, sledovala ho na sociálních sítích, prohlédávala mu kapsy, jezdila několikrát denně k jeho práci a neustále ho kontrolovala. Začalo to být neúnosné. Tadeáš se bál cokoliv udělat, protože ať jednal jakkoli, bylo to použito proti němu. Buď byl, dle slov přítelkyně, apatický a nezajímal se, nebo se angažoval až moc a vyvíjel na ni neúměrný tlak. K hádce stačilo, že Tadeášovi zavolala sestra nebo rodiče. Přítelkyně vyvolala konflikt, protože nevěřila, že je to rodina. Dle ní to určitě byla jedna ze spousty milenek, které Tadeáš údajně měl.

Byl zoufalý. Čím více se bránil a přinášel konstruktivní důkazy své nevinny, tím více se ve svých konspiračních teoriích utvrzovala. Nesmyslné chování přítelkyně se stupňovalo. V práci Tadeášovi několikrát udělala žárlivou a paranoidní scénu před kolegy, urážela ho a ponižovala. Po

Jedná se o domácí násilí a je nutné ho zastavit.

celý den hledala jakoukoliv záminku, aby mu řekla, jak špatný člověk je. Začala ho izolovat od kamarádů a přátel, protože podle ní měli na Tadeáše špatný vliv. Byli to nehodní lidé, a pokud ji opravdu miluje, musí trávit čas jenom s ní. Z veselého, přátelského a optimistického Tadeáše se stala bytost s vyhaslýma očima, byl neustále v tenzi, vyděšený a uzavřený. Nedokázal o této situaci nikomu povědět, styděl se a nevěřil, že existuje řešení.

Po pěti letech se hroutil, skončil u psychiatra a začal užívat silná antidepresiva. Přítelkyně mu ihned předhodila, že celou dobu jejich vztahu říkala, že není „normální“ a tímto to jen potvrdil. Může být

voru padlo slovo pro muže velmi těžké a náročné – jedná se o domácí násilí a je nutné ho zastavit. Tadeáš se nadechl a kývl. Celé ty dlouhé roky věděl, o co se v jejich soužití jedná, ale jako muž se styděl přiznat to někomu ve svém okolí.

Odešel od přítelkyně a ustál i její mstu, která ho zasáhla v soukromí, mezi přáteli, v zaměstnání. Musel vše opustit, aby mohl začít znovu a jinak. Je na začátku další etapy života. Bude lepší? Nikdo netuší, určitě však bude jiná, alespoň podle slov, se kterými se se mnou Tadeáš loučil: „Vím, že můj život má smysl a má smysl mít rád. Lásku uvnitř mi žádný člověk nevezme, protože mi ji přece žádný člověk nedal.“

Tadeáše jsem od té doby nepotkala a on se mi už nikdy neozval.

PAVLÍNA BŘEŇOVÁ

vedoucí pobočky Naděje, Česká Trebová

Vyluštěte tajenku a vyhraje knihu

Tajenku zašlete do 19. 5. 2021 na adresu krizovka@cb.cz.

Vylosovaný výherce získává knihu **Vino tvé výborné o Svatoplukovi Karáskovi**. Výhru věnuje vydavatel.

POMŮČKA: ANATA NOON, ROAD RODINAL	KOLEM	1. DÍL TAJENKY	ZNAČKA ASTATU	MYS		CHARAKTE- RISTICKÁ VLAST- NOST	V MÍSTĚ (z latiny)	ZTRÁTA KOVU PŘI ZAHŘÍVÁNÍ		VĚTŠÍ NÁDOBA	PRIMÁTI	JAPONSKÁ MÍLE	2. DÍL TAJENKY	ÚRODNÉ MÍSTO V POUŠTI
JINAK						3. DÍL TAJENKY				PROME- NÁDA				
DRUH LOSOSA						UZLÍČEK V LÁTCE ANGLICKY „CESTA“				OMÁMENÁ VINEM ZÁPORKA				
OSOBNÍ ZAJMENO			DRŮČI ZPŮSOB DRŽENÍ ZBRANĚ									INICIÁLY ZÁTOPKA MRZET		
LEPIDLO				SLOVENSKY „OKOLI“ TATRANSKÝ PARK							TEMNOTA EDÉM			
ÚSLUŽNOST										JMÉNO PAPOUŠKA				TECHNICKÁ Kyselina OLEJOVA
	MOŽNÁ ANGLICKY „POLEDNE“										SLOVENSKÉ REKREAČNÍ STŘEDISKO BRKA			
NETEČNÝ PLYN					NAMÁHAVÝ VÝLET					ZBYTEK PO OHNI				
POŘÍDIT KOPII										ZÁVODNÍ DRUŽSTVO STŘEDY				
KOMOŇ			POHÁDKOVÝ MEDVIDEK TAK VELKÉ			POLNÍ PRÁCE	4. DÍL TAJENKY	ZNAČKA DRACHMY NUŽE			ČÍSLOVKA PLAČTIVÉ			
INTERNET				FOTOGRAF. VYVOJKA MODEL FORDU								NÁZEV NOSOVKY BOLIVIJSKÁ FLÉTNÁ		
	DRUH TĚSTOVIN TOLIKO										OTÁZKA NA SMĚR KRUH			ANTICKÝ HUDEBNÍ NÁSTROJ
STARO- ČESKÁ DUTA MIRA (bočka)					KÓD LETIŠ. BUKUREŠŤ V KTERÉ CHVILI					STOKA KVĚTNÍ PRÁŠEK				
ZKRATKA ELEK- TRÁRNÝ HODONÍN				POHŘEBNÍ HOSTINA ZNAČKA INDIA				RÁZY UKAZOVACÍ ZAJMENO						
VÍTĚZ NAD GOLIÁSEM						KAPALINA VYRÁBĚNÁ Z ETYL- ALKOHOLU								
ŘECKÁ METROPOLE						PŘÍŠTAVNÍ HRÁZ					ŠPANĚLSKÁ VYCHOVA- TELKA			

Tajenka z čísla 04/2021: Vaše mírnost at je známá všem lidem.

Knihu Vítězství v Kristu vyhrává **Anna Hutrová**, CB Vsetín, Jasenka. Připravil Dušan Karkuš.

NÁPISY NA ZDECH

text OTAKAR ŠTANC

Mám rád nápisy na zdech. Nemám na mysli graffiti ani výtvary spadající do oblasti víceméně umělecké produkce. Myslím prostě obyčejné nápisy, zvolání, hesla, myšlenky. Nápisy psané často zjevně neumělou rukou, bez důrazu na estetický dojem. Zvláště oceňuji díla vytvořená prostou štětkou a barvou, jejíž přebytek krápníkovitě splývají z písmen po svislých stěnách dolů v podobě tenkých čar. Tato formální prostota obvykle ještě zesiluje sílu sdělení, které pro svou předpokládanou třaskavost muselo být psáno chvatně pod rouškou tmy v krkolomné a nanejvýš tělesně nebezpečné pozici svého tvůrce.

Pozornosti těch z vás, kteří alespoň někdy cestujete do Prahy či z ní po železniční trati č. 170, nemohla uniknout monumentální kamenná

LIDÉ, COŽPAK TO NEVIDÍTE? POJĎME S TÍM NĚCO UDĚLAT!

opěrná zeď podpírající strmé svahy radotínsko-chuchelského háje. Už v dobách mého dětství poskytovala tato obří černá plocha příležitost sdělit tisícům cestujících naléhavé myšlenky nepřehlédnutelnou formou. Charakter výpovědí často odpovídal době vzniku. Nápisy se čas od času střídaly, to když si někdo dal práci s jejich odstraňováním, ale zeď nikdy nezůstala dlouho prázdná.

Ještě z doby komunismu si vzpomínám na prostý nápis „SVOBODU“. V letech ekonomické transformace vévodilo stěně konstatování „Vláda krade – jsme žebrači“ a z poslední doby si i mnozí z vás jistě vzpomenou na spekulativní výrok „Klima je víc než národ!“. V současnosti zeď prochází rekonstrukcí, a tak k mému smutku zeje prázdnotou. Soudím však, že tomu tak nebude dlouho.

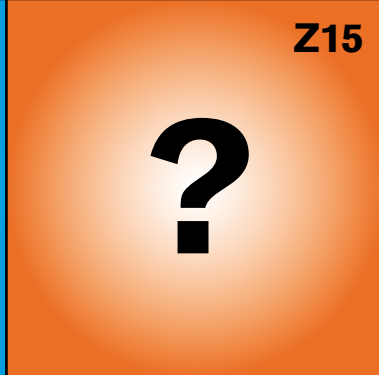
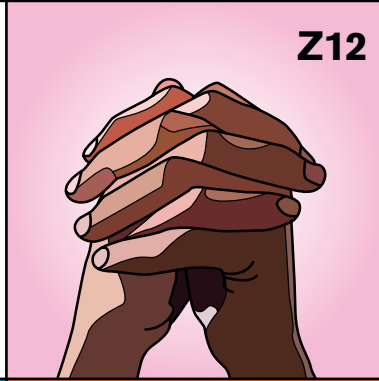
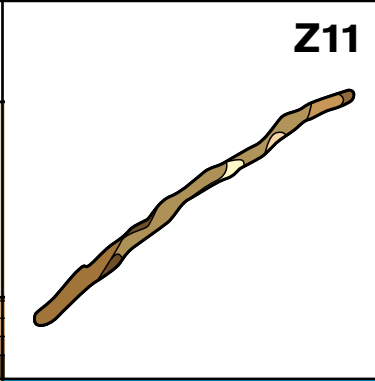
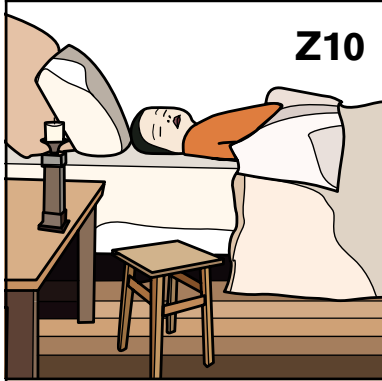
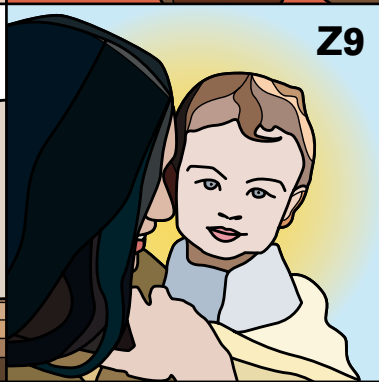
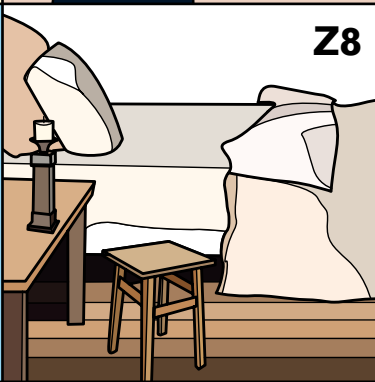
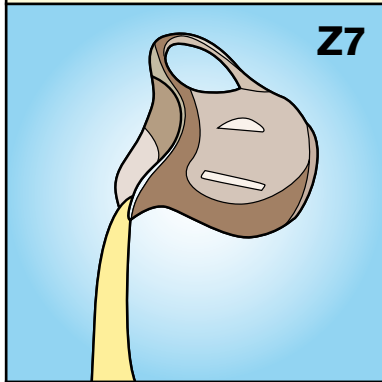
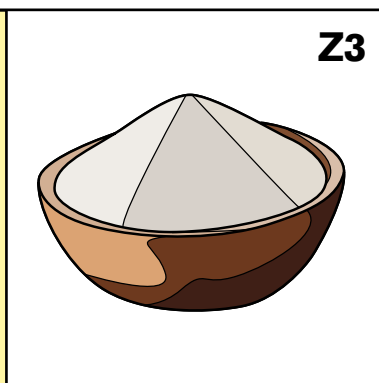
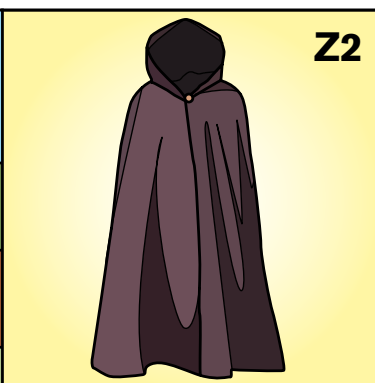
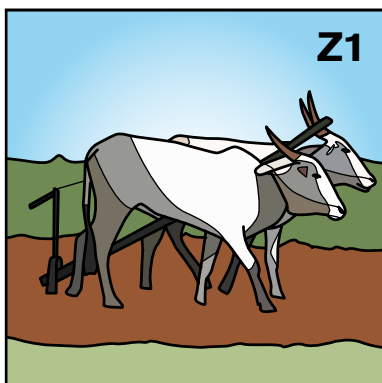
OTAKAR ŠTANC
CB Černošice

Říkám si, jaká velká síla a touha zvedne člověka z křesla, vrazí mu do ruky štětku, dvacetikilový kýbl s barvou a žene ho noční temnotou na strmé stěny viaduktů, budov a skalních srázů. Pravděpodobně to je nespokojenost s nějakou stávající situací. Osobní či společenskou. Ale tato nespokojenost musí zároveň existovat na pozadí jakési pozitivní myšlenky. Ideálu. Přesvědčení, že je možné, aby se svět změnil k lepšímu. „Lidé, cožpak to nevidíte? Pojďme s tím něco udělat!“

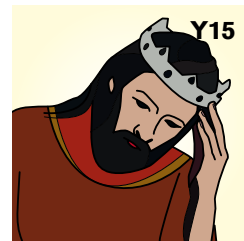
Zní to až budovatelsky, ale taková už povaha mnohých hesel je. Však se to také v minulých časech všelijakými hesly jen hemžilo: Na věčné časy a nikdy jinak. Ano, v heslech člověk, skupina, společnost či stát ve zkratce formuluje své ideály, své nejvyšší hodnoty. A možná, že není až takový rozdíl mezi nápisem nad tratí v Chuchli a prezidentskou standartou s husovským „Pravda vítězí“.

Mnohé z našich modliteben mají na zdech hesla v podobě biblických citátů. Vyjadřují touhu stavitelů, aby byl takový prostor oddělený a posvěcený. Myslím, že právě hesla, úryvky z biblických veršů či duchovních písní nám mohou být velkou oporou a pomocí ve chvílích, kdy jsme spoutáni starostmi či ztraceni v chaosu. Dokáží zazářit jako světlo na cestu. Sám Bůh nás v knize Přísloví vyzývá, abychom si jeho Slovo nesmazatelně zapsali: „Nezapomeň, co jsem tě učil, synu, v srdci opatruj, co jsem ti přikázal... Láska a věrnost ať tě neopouští, připoutej si je k hrdlu, vyryj do srdce!“

A já dodávám, že k tomu je potřeba ještě o něco více síly i odvahy než čmárat po nocích barvou po nádražní zdi.

V minulém čísle:
SAUL

Tištěné pexeso na tuhém papíru lze objednat na brana@cb.cz za cenu 30 Kč za kus. Objednaná pexesa zasíláme na sbory s výtiskem dalšího čísla časopisu Brána.

SOUTĚŽTE O BIBLICKÉ PEXESO!

Podle obrázků určí, která biblická postava bude na posledním pexesu, a odpověď zašle na krizovka@cb.cz do 19. 5. 2021. Deset vylosovaných dostane výtiské pexeso. Po vylosování výherců můžete s novou sadou obrázků hrát pexeso on-line na www.brana.cb.cz.

Sčítání lidu budí otazníky a pochybnosti od dob biblických až dodnes. Pro Izrael mělo velmi bolestivé následky sčítání svolané králem Davidem, které rozhněvalo Hospodina. (2S 24) I pozdější sčítání zaznamenané v Písmu, svolané císařem Augustem, znamenalo nepohodlí a cestovní útrapy nejen pro Josefa a Marii z Nazareta (L 2,1–5) – i když si je Bůh použil k tomu, aby se Syn člověka narodil v ústraní.

Ke sčítání obyvatel vedla panovníky snaha o přehled, řád a někdy také zvědavost. Krále Davida evidentně v té době zajímala strategická síla Izraele, neboť sčítal bojeschopné muže. Ze stejných důvodů podnikali sčítání lidu i panovníci z habsburské dynastie od poloviny 18. století. Každé takové sčítání pro-

Jaké údaje chceme, aby o nás druzí věděli?

CO JE DOMA, TO SE SČÍTÁ

vázel strach obyvatel, jestli zároveň nebudou také odvádět mladé muže do armády. Někteří sedláci se snažili ukrývat své syny před vojenskými komisaři, ačkoli ti si je zpravidla úspěšně našli v místních matrikách. Přitom vládnoucí moc neměla v úmyslu muže odvádět okamžitě, jen se snažila o to, aby byl každý člověk dohledatelný a aby v mocnářství panoval pořádek.

V pozdějších sčítáních proto přibýlo číslování domů, povinnost uvádět příjmení a také snaha o přidělení „trvalého pobytu“ i tulákům a kočovníkům – proti tomu se však bránily obce, které nechtěly, aby k nim byly takové osoby připisovány. K domovním číslům měli někteří obyvatelé zpočátku také nedůvěru, avšak z pozdější doby jsou naopak známé příběhy, kdy se dvě rodiny či dvě generace žijící v jednom (dvoj)domku snažily o to, aby každá dostala své domovní číslo. Místo snahy vyhnout se úřednímu sledování se tu projevila snaha o zviditelnění před sousedy.

Něco podobného můžeme vidět a zažívat i dnes ve světě internetu. Mnozí lidé se snaží zviditelnit své profily na sociálních sítích, ale ani ti, kteří to nedělají, tak úplně neviditelní nejsou. Kdo si na internetu čte zprávy, nakupuje zboží nebo například hledá dopravní spojení, sděluje tím provozovatelům dotyčných stránek něco o sobě. Provozovatel také provádí určité „sčítání lidu“ – sice se nedozví jméno ani věk uživatele, ale podle činností, které vycházejí z konkrétního počítače nebo telefonu, mu program sestaví jakýsi jeho profil. Z něj pak dále předvídá, čím by se dotyčnému uživateli „trefil do noty“ a třeba mu přednostně naservíroval reklamu na určité zboží nebo články ke čtení. Může to být užitečné, ale je tu riziko, že „zverbuje“ uživatele k něčemu, co by sice předvídatelně mohl chtít, ale přitom mu znesnadní cestu k tomu, co by chtěl doopravdy.

Přes veškerou snahu ale ani sčítání lidu, ani počítačové „předvídací“ programy neznají člověka, jaký skutečně je. Jen si ho zařadí do škatulky, která je někdy těsná a nesvobodná nebo jinak nepasuje. Naproti tomu náš Stvořitel nás zná všechny jménem a osobně – a ví, co potřebujeme, i když sami tápeme a pochybujeme.

SČÍTÁNÍ LIDU

Panovnické sčítání lidu se konalo už v dobách biblických a koná se i dnes, čehož jsme právě v této době svědky. Změnila se, zvláště v důsledku stávajících okolností a přesunutí většiny našich aktivit do virtuálního prostoru, jen jeho forma.

text **MARTIN SRB**

foto **ARCHIV a GATEPHOTO**